

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za po! leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 276. — ŠTEV. 276.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 23, 1918. — SOBOTA, 23. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Zahteve nemške armade

NEMŠKA ARMADA ZAHTEVA SKLICANJE USTAVODAJNE SKUPŠČINE. — VRAČAJOČE SE SILE GLASUJEJO ZA USTAVNO REPUBLIKO.

London, Anglija, 22. novembra. — Največja panika na berlinski borzi v treh letih se je zavrnila v četrtek, ko se je poročalo, da so se ekstremisti v različnih nemških obrežnih mestih polastili moči krajevnih oblasti. Tako se glasi v poročilu iz Kodanja na "Exchange Telegraph".

"Vlada cesarstva" je brzojavila vladam različnih nemških prostih držav ter jih povabila na konferenco v kancelarski palači v Berlinu, dne 26. novembra.

V brzojavki se glasi, da je namen te konference razpravljati glede političnega položaja ter glede odredb, katere je uveljavila vlada cesarstva. Priti se hoče do sporazuma glede bodočega sodelovanja zvezne administracije ter prostih držav.

Filip Scheidemann je odstopil kot finančni minister v novi nemški vladi in na njegovo mesto je stopil Landsberg, minister za publicistiko, umetnost in literaturo. — Tako se poroča iz Berlina preko Bazla.

Napačno je domnevanje, da bo glavna naloga narodne skupščine pritisniti neke vrste oficijelni pečat na novo stanje stvari. Naloga skupščine ne bo nič drugega kot ustvariti varstva za poslopje, katero se bo zgradilo v mejah novo ustvarjenega okvirja, — je izjavil Scheidemann v berlinskem "Vorwarts".

Upati je, da bodo naslednji tedni prinesli preliminarne (uvodni) mir, — se glasi naprej. — Zavezniki bodo sklenili končni mir le z ustaljeno Nemčijo. Glavna naloga skupščine bo vsled tega zavarovati narodno voljo ter ji dati izraza v namenu, da se odvzame Angliji vsak izgovor za zavlačevanje miru.

Izza razpusta državnega zbora in odpravljenja zveznega sveta ni nobene avtoritete, ki bi glasovala za nove kredite, dotični vendar potrebuje cesarstvo finančne varnosti, da prepreči nepregledno škodo. Brez narodne skupščine ne more biti nobene politične ali ekonomske prosperitete.

V neki brzojavki iz Berlina preko Kodanja se glasi, da je poskusno glasovanje med vračajočimi se četami pokazalo, da je splošno razpoloženje za narodno skupščino.

Priprave za sprejem Wilsona

V PARIZU SE DOMNEVA, DA BO DOSPEL PREDSEDNIK WILSON TJAKAJ DNE 12. DECEMBRA. — NAMERAVA SE VPRI- ZORITI VELIKANSKI JAVNI SPREJEM.

Pariz, Francija, 22. novembra. — Domneva se, da bo dospel predsednik Wilson v Pariz nekako 12. decembra soglasno z informacijami, katere se je danes tukaj objavilo.

Napravilo se je vse potrebne načrte za sprejem predsednika ter tudi drugih zaveznikov glavarjev, ki bodo obiskali Pariz v novembru in decembru.

Obiski se bodo pričeli s prihodom angleškega kraljevskega para dne 29. novembra. Belgijski kralj in kraljica bosta dospela v Pariz dne 5. decembra.

Splošni ljudski sprejemi bodo značili obiske predsednika ter vladarjev Anglije in Belgije.

Vršile se bodo vojaške in civilne slovesnosti, s katerimi se bo proslavljala zavezniki uspehe v vojni.

Domneva se, da bo stanoval predsednik Wilson v privatni hiši v rezidenčnem delu mesta. Ob njegovem prihodu bo priredil sprejem pariški občinski svet. Istočasno s prihodom predsednika bo prišla medzavezniki konferenca s svojimi posli.

Proti zakladanju Nemčija

Razpoloženje proti prehranjevanju Nemčije postaja v Londonu vedno večje.

London, Anglija, 22. novembra. Herbert C. Hoover, živilski administrator Združenih držav, bo dospel v soboto jutraj semkaj ter bo najbrž naravnost odpotoval v Pariz, da se posvetuje s polkovnikom House.

V oficijelnih krogih prevladuje radi obiska Hooverja neko razočaranje, ki pa temelji mogoče na nezadostnih informacijah. Tukaj prevladuje domnevanje, da hoče igrati Amerika svojo lastno ulogo z ozirom na živilski položaj po celotnem svetu, dočim je opaziti povsod globoko prepričanje, da je edino možno protisredstvo proti slabemu položaju z ozirom na dobavo živil v bližnji bodočnosti tesno sodelovanje med Združenimi državami ter medzavezniki živilskim svetom.

Na eni strani je povzročila tukaj ostro kritiko Hooverja predstavniki Wilsona, da se bo stavilo prehranjevanje Belgije in Nemčije na praktično isto podlago, dočim prevladuje na drugi strani v vedno večji meri razpoloženje proti vsakemu prehranjevanju Nemčije. To razpoloženje je našlo nove hrane vsled objave angleških izjav ter poročil glede postopanja Nemcev

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR.

Danes smo začeli razpošiljati Slovensko-Amerikanski Koledar.

Prvi ga dobe oni, ki so ga že vnaprej naročili. Skoraj vsako leto ga nam je zmanjkalo, tako da smo morali izdati še drugo izdajo. Letos bo samo ena izdaja in ta je dotakana. Ker je povpraševanje po Koledarju silno veliko, se bojimo, da nam bo pošel. Vsek naj ga naroči, dokler je še čas. Cena mu je 40 centov s poštnino vred. Ne odlašajte, če ga hočete imeti!

Slovenic Publishing Co., 33 Cortlandt St., New York City.

SPREJEM FRANCOŠKIH VOJAKOV V LILE.

BRITISH OFFICIAL PHOTOGRAPH

Proti Kijevu

Zavezniki na potu proti Kijevu. — Skoropadski se je podal. — Nova vlada. — Sazonov spet zunanji minister.

Bazel, Švica, 22. novembra. — Kakor poročajo švicarski listi, korakajo zavezniške čete proti Kijevu. Ukrajinski diktator general Skoropadski se je podal in general Denkin je bil s privoljenjem zaveznikov armad imenovan za njegovega naslednika.

Kodanj, Dansko, 22. novembra. Iz Kijeva se poroča, da je bila v Ekaterinodar postavljena nova vruska vlada, ki je sestavljena iz generalnega štaba prostovoljne armade, z namenom preustrojitve Rusijo na federativni podlagi. — Prejšnji zunanji minister Sazonov je bil imenovan za zunanjega ministra nove vlade.

Washington, D. C., 22. nov. — Poročilo iz Kodanja, da je bila v Ekaterinodar postavljena nova vlada, smatrajo tukajšnji diplomati za znamenje, da je bilo to važno središče v južni Rusiji izbrano za sedež nove kozaske vlade pod generalom Denkinom.

Dasiravio je označena nova vlada za vrusko, vendar je za sedaj samo krajevna in ima samo svojo oblast nad Ukraino in nad ozemljem, kateremu gospodarijo kozaki. Z vsi gotovostjo pa se sme pričakovati, da bo nova vlada poskušala stopiti v vezo z omško vlado, ki ima svojo oblast nad Sibirijo in severno Rusijo.

Kapelska poročila, katere je prejel rusko poslanstvo iz Sibirije, naznanja izpremembo v omški vladi ter poroča, da je bil imenovan admiral Kolčak za diktatorja s privoljenjem vlade.

Oddelek treh častnikov je v noči od 18. novembra brez naročila aretirati tri člane direktorija: Avksentija in Zenzinova ter dva odlična omška meščana Argunova in Rogovskija. Preobrat, katerega cilj ni popolnoma jasn, se je izvršil brez vsakega znanja vlade.

Vladivostok, Sibirija, 22. nov. Admiral Kolčak je naslovil na ruski narod kot vrhovni poveljnik armade in mornarice naslednjo proklamacijo:

Naš cilj je vstvariti sposobno armado, odpraviti boljševike, tako da more narod izbrati katerokoli obliko vlade. Vruska vlada se je razbila na kose. Ker sem sklenil da bom nosil preme Rdečega križa, sem tudi izjavil, da ne bom sledil po potu reakcije.

Interniranje Enverja in Talaata.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. novembra. — Prejšnji vojni minister Enver paša in veliki vezir Talaat paša, ki sta prišla v Berlin preoblečena kot nemška častnika, bosta internirana; ko pa bo sklenjen mir, boudeta izgnana iz dežela.

Socijalistični

brzojav

Radikalni socijalisti petih evropskih držav nameravajo napraviti svoj brzojavni sistem. — Politika bo vsak dan dočena po brezličnem brzojavu.

London, Anglija, 21. novembra. Mednarodno socijalistično gibanje deluje na to, da bi se po celotnem svetu napravil privatni sistem brezličnega brzojava. Postaje bodo takoj zgrajene v Franciji, Angliji, Belgiji in končno tudi v drugih deželah, vključno Ameriko.

Trije novi sistemi bodo zvezani z Nemčijo in morebiti z Rusijo. Ta sistem se bo vporabljal, da bi se razširjalo socijalistične novice. Do zdaj so se vse socijalistične stranke v Evropi zametavale boljše, sedaj pa se razširjajo. Boljševiki agenti poskušajo najti pot skozi vse dežele sveta in imajo dovolj denarja na razpolago.

Priznanje Jugoslovanskega Narodnega Sveta.

Pariz, Francija, 22. novembra. Nikola Pašić, predsednik srbske vlade in minister zunanjih zadev je naslovil na dr. Antona Korošca pismo, s katerim v imenu kraljevine Srbije priznava Jugoslovanski Narodni Svet v Zagrebu.

Dr. Antona Korošec, predsednik Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Zagrebu se nahaja v Parizu v zvezi z zavezniki vladi.

Ranjeni in bolni prvi naaj.

Tours, Francija, 22. novembra. Vsi ameriški bolni in ranjeni vojaki se bodo vrnili domov tekom dveh mesecev.

V zadnjem času so bile vojaške bolnišnice znatno izpraznjene. — Zdaj je okoli 200 tisoč postelj praznih.

Ponesrečena ladja.

London, Anglija, 22. novembra. "Campania", ki je bila nekdanja kraljeva mornarica, se je v viharju potopila pri Firth of Forth. Vsi na krovu so bili rešeni. "Campania" se je odtrgala od svojega pomola in zadelo ob neko bojno ladjo in se je potopila, predno jo je bilo mogoče rešiti.

Kaj bo s kajzerjem

Holandska izjavlja, da ga smatra za navadnega meščana, ki ima pravico do azila. — Nadzorovati hoče vse njegove delavnosti.

Pariz, Francija, 22. novembra. — Nizozemsko poslanstvo je danes objavilo poslanico, ki vsebuje izjavo predsednika nizozemskega min. predsednika na poslansko zbornico, v kateri se glasi, da je stopil prejšnji nemški kajzer po svoji odpovedi na nizozemsko tla kot navaden civilist.

V poslanici se glasi, da je značaj azila, katerega se mu je dovolilo, sličen onemu, katerega se dovoljuje vsem inozemskim pribežnikom in da ni mogla delati vlada nikake izjeme radi njegove prejšnje pozicije, ko je naprosil, naj se ga pripusti na nizozemsko ozemlje.

V poslanici se glasi nadalje, da to ne preprečuje vlade, da bi ne izvrševala svoje dolžnosti ter nadzorovala prejšnjega kajzerja, ki ne sme zlorabiti dovoljenega mu azila ter storiti kake korake, ki bi bili škodljivi deželi.

Nizozemska vlada daje izraza upanju, da bodo tuje vlade, ki jih podaniki so bili večkrat deležni azilne pravice na Holandskem, upoštevale narodno tradicijo ter se spomnile na slučaje, ki so nudile gostoljubnost odstavljenim monarhom.

Poslanica se končuje z izjavo, da ni prejšnji kajzer niti v enem slučaju zapustil parka Amerongrad, v katerem je interniran.

Spor med Peru in Chile.

Buenos Aires, Argentina, 22. novembra. — V Antofagasta, Chile so se završile resne demonstracije proti peruvijanskim trgovskim hišam, kateri izgrede so bili posledici napačnih vesti, da so Peruvijci umorili čilenskega konzula v Callao. Policija je bila prisiljena rabiti orožje, da je razpršila demonstrante.

Poroča se, da vlada po celotnem Chile veliko vznemirjenje radi govora, katerega je imel v La Paz bolivijski vojni minister in v katerem je baje rekel, da je napočila ura, ko bo vzela Bolivija nazaj provinco Tacua in Arica.

Sedanje vznemirjenje v Peru Boliviji in Chile je pripisovati želji prebivalcev Bolivije in Peru da se uredi Tacua-Arica vprašanje soglasno z Wilsonovimi principii samodoločbe. Ti dve mejni provinci predstavljata alžasko-ameriško vprašanje Južne Amerike. Peru in Bolivija izjavljata, da se jima bo ti dve provinci vrnilo, če se dovoli prebivalstva določiti njegovo narodnost.

Odstop McAdoo-ja

ZAKLADNIŠKI TAJNIK TER GENERALNI RAVNATELJ ŽELEZNIC WILLIAM GIBBS MCADOO JE ODSTOPIL. — ŽELI SI POČITKA TER VEČJIH DOHODKOV. — NAJBEŽ SE BO ZOPET POSVETIL ODVETNIŠTVU.

Washington, D. C., 22. novembra. — William Gibbs McAdoo, zakladniški tajnik, generalni ravnatelj železnice ter večkrat imenovan kot možnost za mesto predsednika pri volitvah leta 1920, se je odpovedal svojim častem ter se hoče umakniti v privatno življenje.

Predsednik Wilson je resignacijo sprejel. McAdoo bo izročil svoje posle kot zakladniški tajnik kakorhitro se bo imenovalo njemu naslednika. Svoje delo kot generalni ravnatelj železnice hoče opustiti dne 1. januarja, vendar pa bo ostal na mestu toliko časa, dokler predsednik ne izbere naslednika za to mesto.

Nov zakladniški tajnik in naj bo ta ali oni, bo imel nalogo financirati narod tekom prehodne dobe iz vojne v mir, kar bo vključevalo še najmanj dva posojila ter mogoče še nadaljnjo revizijo sistema vojnega obdajanja.

Iz pisma, katero je pisal McAdoo predsedniku, je razvidno, da se umika v privatno življenje edinele raditega, da izboljša svoj privatni finančni položaj, kajti kot izjavlja on v pismu je plača, določena po postavi za člane kabineta, veliko premajhna vspricho velikanse draginje, ki vlada v zveznem glavnem mestu.

V svojem odgovoru na resignacijsko pismo daje predsednik izraza svojemu globokemu obžalovanju, da je njegov zet prisiljen odstopiti, a kljub temu sprejema resignacijo kot neizogibno.

Eksplozija v Belgiji.

London, Anglija, 22. novembra. Vsled eksplozije municijskih vajakov na postaji Hamont v Belgiji, v bližini Antwerpena v četrtek, je bilo poškodovanih do 2000 oseb. Sto in petdeset mrtvecev se je še našlo, soglasno s poročilom iz Amsterdama. Ranjene se je prevedlo v Budel na Holandskem.

Poroča se, da je bil vzrok nesreče kres, katerega so zanetili otroci v bližini municijskih vajakov. Škoda, katero je povzročila eksplozija, je baje velikanška. Cel okraj je bil kmalu po eksploziji morje ognja. Uneli so se tudi trije nemški ambulančni vlaki in eden teh je popolnoma zgorel. — Osemnajst ranjenecv je zgorelo. Večina žrtv je obstajala iz nemških vajakov, ki so ropali v bližini postaje in vajakov.

Shod v Pittsburghu.

V nedeljo, 1. decembra ob dveh popoldne bo velik shod vseh Slovencev iz Pittsburgha in okolice v slovenski dvorani, 57 Buttler St. V pomembnih časih živimo, ko se podeljuje narodom svoboda, nam pa hoče Italijan vzeti še te malo zemlje, kolikor nam je pripada po vseh pravicah. Slovenci v Pittsburghu in okolici, pridite vsi na to zborovanje, da povzdignemo svoj glas in zahtevamo svoje.

Spomenik Wilsonu.

London, Anglija, 22. novembra. Lord Weardale je danes izjavil da se konec vojne ne more boljše označiti kot, da se naprosi predsednika Wilsona, da dovoli, da se postavi njegov spomenik skupne z Washingtonom in Lineolnom na najodličnejšem mestu Londona.

Pershing in Japonska.

Washington, D. C., 22. nov. — Japonski Mikado je odkloval večje število ameriških častnikov, med katerimi se nahaja tudi Pershing. V tem smislu je obvestil državnega tajnika Lansinga, da japonski poslanik.

Castelnau maršal?

Pariz, Francija, 22. novembra. General Edouard de Castelnau, ki bo stopil v nedeljo na čelo francoske armade v Strassburg, bo najbrž ob tem času deležen novega dostojanstva. — Tako poroča "Echo de Paris".

Pariški listi so pred kratkim poročali, da bodo v kratkem imenovani trije maršali Francije in da bo eden teh generalov povčan, ko bo stopil v Strassburg. Očividno je vsled tega, da bo eden te generalov Castelnau.

General de Castelnau je bil načelnik francoskega generalnega štaba pod maršalom Joffrom ter pozneje poveljnik francoskih armad v Franciji in Belgiji. On je eden najbolj uspešnih voditeljev francoske armade ter znan kot rešitelj Naney-ja radi njegove sijajne obrambe dotičnega sektorja takoj v pričetku vojne.

Pozneje je postal vrhovni poveljnik francoskih armad v Franciji in Belgiji ter je po svojem odstopu zastopal Francijo na zavezniki konferenci v Petrogradu v pričetku leta 1917.

General de Castelnau je izgubil tekom vojne tri sinove, dočim so četrtega ujeli Nemci, a izpustili v juliju tekočega leta. General je bil rojen leta 1851 ter se je boril v francosko-pruski vojni leta 1870-71.

Čestitke Wilsona.

Washington, D. C., 22. nov. — Predsednik Wilson je poslal belgijskemu kralju Albertu v Bruselju naslednjo brzojavko: — V trenutku, ko zopet stopate v Bruselj na čelo svoje zmagovalne armade, dajem izraza vašemu veselju, ki navdaja mene in ameriški narod, ker smem pozdraviti vaš povratek v glavno mesto, kateri povratek znači končni triumf, ki je stal vaš narod tako mnogo trpljenj, iz katerega pa bo vstal v novi moči, določen za višje usode.

House bolan za influenco.

Pariz, Francija, 22. novembra. Polkovnik E. M. House, osební zdravnik predsednika Wilsona je zbolel za influenco.

Važen shod

Vsi tisti naši ljudje, ki žele, da bi bili gospodarji na svoji zemlji, ki obsojajo krivično postopanje italijanske vlade, katere hoče dobiti gospodstvo nad našimi kraji, vsi, ki so nad tem ogorčeni in žele svojemu narodu popolno samostojnost in neodvisnost, naj pridejo na

Protestni shod

ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra ob osmih zvečer v AMSTERDAM OPERA HOUSE, 340 West, 44 Street. Nastopili bodo razni govorniki, ki bodo natančno razložili, zakaj nima Italija pravice lastiti se naših zemlja in kaj je treba ukrepati, da jih ne bo dohila. Vsek, kogar ne bo na shod, bo jasno dokazal, da mu je čisto vseeno, če gospodarji v slovenskih krajih Slovenec ali Italijan.

"GLAS NARODA"

ENGLISH PUBLISHING COMPANY

(Incorporated in U.S.A.)

Printed and published by the
(Incorporated in U.S.A.)

FRANK SAKNER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

In this issue the list of American...
In Canada... \$0.50 for 12 months...
In Europe... \$1.00 for 12 months...
In Australia... \$1.00 for 12 months...

"GLAS NARODA" is a daily paper published in English.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People")

Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Special rates for advertising on the above mentioned paper.

For advertising rates and conditions, please apply to the above mentioned paper.

"GLAS NARODA" is a daily paper published in English.

Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Special rates for advertising on the above mentioned paper.

For advertising rates and conditions, please apply to the above mentioned paper.

"GLAS NARODA" is a daily paper published in English.

Subscription yearly \$3.50.

Advertisements on agreement.

Special rates for advertising on the above mentioned paper.

For advertising rates and conditions, please apply to the above mentioned paper.

Skupno delovanje

Iz zapisnika seje izvrševalnega odbora S. R. Z., ki se je vršila dne 19. novembra navajamo sledeče:

Na razpravo pride sestanek z dr. Leontićem in nekaterimi drugimi zastopniki Narodnega Veća, na katerem so bili navzoči razen enega vsi tukajšnji člani izvrševalnega Odbora S. R. Z. oficijelno. Slov. Rep. Zdr. je pripravljeno sodelovati na širokem jugoslovanskem programu, ki naj bo izdelan od obeh prizadetih strank sprazumno. Odborniki Nar. Veća so izjavili, da so navzoči neoficijelno, da pa z nami soglašajo. Glede tega bodo poročali ostalim odbornikom in nam naznanili o rezultatu. Dosedaj nismo dobili od njih še nobene odgovora. Sklenjeno je bilo, da poizvemo, kako je bilo s stvarjo, da je S. R. Z. pripravljeno sodelovati, toda ne kot kaka podrejena organizacija.

Razpravlja se o neopravičenem ali pretiranem strahu Slovencev, da Italijani anektirajo kraje na slovenskem jugu, ki jih je zasedla zavezniška armada, katero tvorijo največini Italijani. Italijanski neodrešeni kriče, da je to italijanska zemlja, toda meje se bodo določile na mirovni konferenci tako, kakor zahtevata pravičnost in trajen mir, ne pa po željah vročokrvnih sovinitov. Amerika je šla v vojno za svobodo vseh narodov in njena beseda bo odločila na mirovni konferenci. Geslo Amerike je, da se noben narod ne sme siliti pod vlado, katere ne mara. V Združenih državah imamo najboljšega zaveznika in varuha naših pravic Slov. Rep. Združenje, ki je storilo vse, kar je bilo v danih razmerah mogoče, da bo ameriški vladi znan resnični položaj na slovenskem jugu in bo s podvojeno močjo delalo v bodoče.

Napravil se je torej prvi korak k Združenju in skupnemu delovanju Sporazum med Slovanskim Narodnim Svetom in Slov. Rep. Združenjem je bil že od nekdaj naša želja. Če hočemo res kaj storiti sami zase in za naš narod, je ta sporazum absolutno potreben in skupno delovanje življenjske važnosti.

Vsaka stranka naj dela še naprej v svoji smeri, le tistega ne sme biti, da bi hotela prva stranka izpodbiti ali omalovaževati to, kar je druga stranka dobrega napravila.

Beseda o neopravičenem ali pretiranem strahu Slovencev je pa nekoliko predrzna. Ta strah je opravičen in ni popolnoma nič pretiran. Vsak, kdor pozna Italijane pa naših krajev, posebno v Trstu in Gorici, bo vedel, česa se bojimo.

Treba je le zasledovati delovanje italijanske propagande v Zdr. državah. Treba je samo pogledati v velike ameriške liste, pa bo vsakdo videl, kako pišejo in kaj pravijo o naših krajih.

Ali je bilo morda že kdaj v newyorskem "Timesu", "Globe", "Evening Mail" itd. zapisano, da je v Italiji približno 50.000 Slovencev in da ni onstran Soče, v osrčju Istre in na Kranjskem nobenega Italijana.

Vsi listi pišejo, da so te zemlje italijanske in da jih morajo dobiti Italijani. Ti listi pa reprezentirajo ameriško javno mnenje. Ti listi predstavljajo mnenje ameriškega prebivalstva. In če čitate, te liste, boste kmalu izvedeli, kakšno je javno mnenje v Ameriki glede naših krajev. V zadnjem času smo veliko zamudili ravno v tem oziru. Le malo priznamo, da smo zamudili po naši lastni krivdi. Sedaj je pa treba popraviti, če se da. Zato je treba delati in pripraviti javno mnenje, da je v zmoti, in da je z našo stvarjo vse drugače kot pravijo Italijani.

Amerikanci so slišali dosedaj samo en glas — italijanski — in so mu vrjeli. Ne sme se reči, da smo mi molčali, toda, če smo govorili, nismo dovolj glasno, tako da naše zahteve niso prišle do veljave. In zgodilo se je, da so uredniki največjih ameriških časnikov in revij, kateri zastopajo ameriško javno mnenje oziroma uplivajo nanj, le enostransko poučeni in da prodajajo ameriški javnosti le tisto modrost, katero so jim italijanski propagatorji radovoljno dali.

Apel slovenskim patrijotom v Ameriki

Odkar se je začela svetovna vojna leta 1914, in posebno še od kar je Amerika stopila v to vojno, so se slišali glasovi slovenskih patrijotov v Ameriki, katerih posledice so bile ustanovitve dveh strank, ki sta navidezno skušali, vsaka po svojem prepričanju pomagati našim rojakom v starem kraju do svobode.

Da je delo obeh teh strank veliko pripomoglo do vzbujanja slovenskega javnega mišljenja, se ne sme zanikati, vendar pa je vsled našega razkosanega mišljenja, največje in najbolj važno delo veliko zaostalo, kar se je posebno pokazalo, ko je prišla vojna do tako nepričakovane hitre in dramatične kone, ki preti da pride vedel slovenske dežele v tuje roke.

Danes več ni čas za razkosano mišljenje, ampak za združeni nastop vseh moči in vseh strank. Danes se godijo velikih mož, ki bo do kos nalogi, mož katerim bo rešitev naroda bolj pri sreči kakor vse osebno prepričanje ali osebne koristi. Ali imamo med nami Slovence v Ameriki, ki bi imeli takega kalibra?

Uvažujmo skrajno potrebo združenega nastopa, tempotom apeliramo z vso našo močjo na voditelje vseh strank našega naroda v Ameriki, združite se za veliko delo. Bodite veliki v svojih mislih in v svojih srehi. Skličite shod vseh slovenskih narodnjakov v kako centralno mesto. Ta shod naj izbere odbor in deputacijo, ki se naj takoj poda v Washington, D. C. v posvetovalno za ameriško vlado in z ameriški diplomati, kateri bodo imeli veliko besedo pri mirovni mizi. Stvar je nujna, čas je kratek. Storimo nekaj, da nam ne bodo naši potomci predbacivali, da smo bili mali možje v velikem času in dasi živimo v prosti deželi, da nismo imeli toliko patriotizma do naše domače grude, da se nismo mogli združiti, ko se je šlo za življenje ali smrt naše ljube stare domovine.

Ely, Minnesota, dne 18. novembra 1918.

Geo. L. Brozich. Joseph Pishler.

Dopisi

Bryant, Okla.

Ker se nikdo ne oglasi iz naše nasebine, hočem pa jaz poročati, da ne boste mislili, da smo zamrli.

Tudi tukaj smo se borili proti španski influenci. Pri našem rojaku Levstiku je umrla hčerka, stara 13 mesecev. Izrekam mu sožalje. Med drugimi narodi jih je mnogo pomrlo. Vsak dan je bilo pokopanih do 7 mrtičev. Nobene hiše ni, pri kateri ne bi bili imeli vsaj enega bolnika. Večinoma pa so bili vsi bolni.

Ponesrečili se je John Susman: pri avtomobilu si je zlomil desno nogo. Želimo mu, da bi kmalu okrevail.

Tukaj nas je približno 40 slov. družin in imajo večinoma vsi svojo hišo.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam Glasa Naroda.

Frank Masel.

Sheboygan, Wis.

Pred dvema tednoma sem čital v Glasu Naroda dopis iz Sheboygana, v katerem se omenja moje ime kot velikega nasprotnika tukajšnje strojarske unije. Temu nekoliko pojasnilo!

Takoj v začetku sem se javno izrazil, da sem proti vpeljevanju unije v VOJNEM ČASU, ker bi to znalo vplivati na produkcijo usnja in bi na ta način ovirale Združene države pri uspešnem nadaljevanju vojne. Posebno sem opomnil rojake nedržavljanke, da naj se ne vmešavajo v delavsko agitacijo in da naj bodo zadovoljni, da Združene države s Slovan vse drugače postopajo kakor z Nemci. Vse to je bil samo opomin kajti jaz sem se jasno izrazil, da naj se vsak ravna po svoji prost volji. Razlika je bila v tem: 1. da sem jaz bolj strogo razumeval lojalnost našega naroda napravljenim združenim državam kakor uminski agitatorji in 2. da sem jaz imel pred očmi veliko jugoslovansko idejo, kateri naj se podvržejo v teh velikih stvareh vsa druga vprašanja. Želel sem samo to, da bi mi sheboyganski Jugoslovani ne prišli na slab glas v Washingtonu radi delavskih razmer. O tem se delavskim agitatorjem niti sanjalo ni.

Fakt je, da tukajšnje strojarje v tej agitaciji niso hoteli toliko usnja, kakor bi se ga izdelalo v normalnih razmerah. Kdo je temu kriv? Ali agitatorji, ali kompanije? To naj presodi United States War Labor Board.

Vsem tistim rojakom, ki me dolžijo, da sem podkupljen od kompanije, naj bo tukajšnje slovesno povedano, da je bil vaš župnik tisti, ki je v Washingtonu, D. C., PRVI ponudil, da je vi JUGOSLOVANI in NE AUSTRIJANI, ali eni, kakor so vaše kompanije označile. (Čprav nekateri imena Jugoslovani niti niso, kajti oni so se vedno prisegali zvestobo pokojnemu Francu Josifu.) Ako ima kdo izmed vas dokazno črno na belem, da sem vam kakor krivico delal, potem na dan z dokazi! Vedite, da tu se ne gre za mojo osebo, temveč pri tem trpi cerkveno gospodarstvo. Zakaj ste spali, ko sem vam svetoval, da si dobite drugega župnika? Jaz vem, da sem se vam zamislil pred štirimi leti, ko sem na shodu, katerega je priredil Hrvatski Sokol, neusmiljeno adrihal po Avstriji in sem vam slikal svobodno Jugoslavijo. Da, zelo počasi se narod probuja in poleg tega se dobijo voditelji, ki svetujejo župniku, da naj se v politiko ne vmešava. Ali naj vsi spimo?

Kar se tiče strojarske unije in kompanij, vam konstatiram, da niso ničesar opravili niti z eno niti z drugo stranko in da niso dobili niti enega centa od obeh strank skupaj.

J. Č.

Sheboygan, Wis.

Radi tako razširjajoče se španske influente smo tudi tukaj v Sheboyganu izgubili približno 120 oseb, med katerimi je tudi precejšnje število Slovencev.

Martin Zagore zapušča ženo in 3 male hčerke ter brata.

Frank Matevžič zapušča ženo in odraslo hčer.

Joe in Helena Hočvar sta zapustila 4 otroke, očeta in mater.

Frank Jermančič, oženjen v starem kraju.

Mary Jerič zapušča moža in 2 otroke, kakor tudi očeta in majočo ter več bratov.

John Novak, star 51 let, rojen v Kaplji vasi, fara Sv. Trojica

pri Mokronogu na Dolenjskem, oženjen v starem kraju; tukaj v Ameriki zapušča 2 brata.

Frank Rezel, doma iz Hmeljčice, fara Mirna peč na Dolenjskem; tukaj zapušča enega brata in strica.

Najbolj žalostni slučaj smo doživeli tukaj v Sheboyganu, kar nam ne bo šlo iz spomina, ko sta bili v hiši dve krsti matere in hčere. Ta novica je pretresla vsakega Slovence, ki je slišal ali videl ta prizor. Mati Jožefa Železnika zapušča moža in odraslega sina, oči Marija Šlander zapušča zalujčega moža in 2 nedorastle siskerke. Srečna sta sina, da je ostal vsaj oče pri življenju, ker tudi on je bil z boleznijo v bolnišnici si ter se zavoljo boleznii ni mogel udeležiti pogreba. Ranjki sta bili zelo priljubljeni med tukajšnjimi rojaki.

Od Slov. mlad. podp. društva Nada smo tudi v kratkem izgubili dva izvrstna člana, namreč Marjina Zagore in Franka Rezel, katerim je društvo Nada preskrbelo krasen pogreb. Društvo vama diče: spavajta v miru! Lahka naj bo vama ameriška zemlja!

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam širom Amerike.

John Zoran.

Clevelandske vesti

V župniji sv. Vida je mnogo bolnikov na poti okrevanja, kljub temu pa je tudi dolga vrsta smrtnih slučajev. Umrli so sledeči: Kristina Zele, stara 1 leto in 2 mesece. — Viktor Puzeljnik, star 1 leto. — John Bečaj, star 36 let, loma iz Hrušice pri Cerkljici. — John Piltaner, star 28 let, doma iz Krške vasi, župnija Cerklje na Dolenjskem. — Jožef Kastelic, star 3 leta. — John Žnidaršič, star 38 let, doma iz vasi Anžki, župnija Sv. Vid nad Cerkljico. — John Gervina, star 42 let, doma iz Polhovca Gradca. — Frank Urejak, star 36 let, doma iz Dušelj, župnija Moravce. — John Praznik, star 26 let, doma iz Zaličice. — John Gril, star 9 dni. — John Beretič, star 47 let, doma iz vasi Malne, župnija Trebelno. — Stefan Gruden, star 40 let. — Gašper Dočič, star 28 let, doma iz Gradišča, župnija Dob. — Feliks Kineze, star 43 let, doma iz Komne. — Vincenc Žitnik, star 25 let, doma iz vasi Mali vrh. — Smarje pod Ljubljano. — Frank Zakrajšek, star 32 let, doma iz Krkovega, župnija Vel. Lašče. — Avgust Budan, star 47 let, doma iz Žumberka. — Jožef Zakrajšek, star 42 let, doma iz Bistrice, župnija St. Rupert. — Frančiška Kukec, stara 30 let, doma iz vasi Podoberke, župnija Stari trg. — Karol Dragan, star 36 let, doma iz Martinje vasi, župnija Mokronog. — Marko Čampa, star 66 let, doma iz Ziguare, župnija Sodražica.

Iz Newburgha.

Danes, hvala Bogu, je že drugače pri nas, kakor zadnjih par tednov. Imamo sicer še precejšnje število bolnikov, ki pa so vsi na poti okrevanja. Imamo tudi še nekaj smrtnih slučajev, vendar pa je sedaj mrtvaški zvon utihnil in življenje se zopet začne. Ljudje dobivajo nazaj svoj pogum, cerkev in šola sta odprti in tako bo kmalu zopet prišlo v stari tek. Marsikje, seveda, je poprejšnja sreča in veselje nepopravljivo. Kjer manjka katerega člana v družini, ali pa še celo očeta ali mater, tam razmere ne bodo nikdar več, kakršne so bile.

Staršem Martinšek na St. cesti je umrla Marija, stara 2 leti. Marija je prišla ravno v leto, ko je otrok v veliko zabavo in veselje staršem, ko se začnejo zavedati in izgovarjati besede.

31. oktobra je umrla Marija Markot, ki se je po starših pisala Zupančič. V otroških letih je stanovala v Randallu, pozneje pa z možem nekaj časa v Clevelandu in sedaj nekaj mesecev na Lee Road blizu Randalla. Umrla zapušča moža in dva mala otroke. Naj počiva v miru!

1. nov. je umrl iz okolice Woodland Ignacij Urbančič v starosti 41 let. Pokojni je zbolel za influenco, kateri se je pridružila pljučnica, nazadnje pa še zlatenica. Bolan je bil kaka dva tedna ali malo več in dasi je imel najboljšo postrežbo od domačih, je vendar nazadnje podlegel bolezni. Pokojni je bil skrben oče in dober soprog.

Po njegovi varčnosti in pridnosti, kakor tudi po dobrem gospodinjstvu žene, si je nabavila družino Urbančič svoj lastni dom na 2940 E. 82. St. in se eno hišo zvrven. Urbančič je bil tudi več let cerkveni zastopnik iz okolice Woodland, kjer je bil vedno skrben ter se pridno zanimal za napredek fare. Zapušča zalujčega ženo in 7 otrok. Naj počiva v miru!

Pa ne samo iz sveta gredo ljudje, ampak tudi prihajajo. Kršeni so bili naslednji: Engelbert Mišmaš, Andrej Colnar, Edvard Zupančič, Doroteja Vrigel, Anton Edvard Novak, Jožef Ozimek, Rafael Godec, Viktor Babušič, Jožef Meljač, Anton Tekavčič, John Pistotnik in Karolina Cergol. Bog jim živi!

V marsikateri hiši se bolezen še obojavlja. Najslabše je morda pri družini Šraj, kjer sta oče in mati bolna; vendar pa še jima boljša stanje in bosta kmalu na nogah. Precej hudo je obiskala bolezen tudi družino Cergol na St. cesti, kjer sta istotako bolna oče in mati in povrh tega pa je prišla še mala Karolinka, ki hoče kar tam ostati.

Tukaj se je par dni mudil Rev. Alojzij Mlinar iz Tacome, Wash., kakor je odšel v Barberton, kjer misli ostati med tamkajšnjimi rojaki.

Iz Collinwooda.

S pričetkom meseca oktobra do zdaj se vrstijo v naši nasebini precej žalostne novice. Nekaj pa je tudi veselih. Iz krstne knjige vidimo, da so bili kršeni v oktobru sledeči: Frančiška Perko, Friderik Mario Erjavce, Frank Leopold Ostrelč, Margareta Marija Karlovič, Anton Karol Novak, Jennie Valencić, Emil Prijatelj, Ana Dragoša, Alojzija Jožefa Perko, Minko Brlan in Edvard Albert Sinkovič. Mlademu naraščaju želimo zdravja in sreče!

Iz mrtvaške knjige beremo, da je umrl Leopold Kesec v 26. letu svoje starosti dne 18. okt.; bil je pokopan 21. okt. na Calvary pokopališču. — Johana Julija Bavevec, stara 7 mesecev, je umrla 16. okt., bila je pokopana 18. okt. na Enelid pokopališču. — Slavica Manka Jeraj, stara 2 leti, je umrla 22. okt., bila je pokopana 23. okt. na Calvary pokopališču. — Frances Cigoj je umrla 23. okt. Pokojnica je nesla s seboj v naročju 2 otroke, novorojenčka in 14 mesecev starega Edvarda, ki je umrl 25. okt. Pokopana je bila 25. okt. na Calvary pokopališču. — Anton Turk, star 31 let, je umrl 23. okt. — Mary Kastelic, stara 38 let, je umrla 24. okt. — Jennie Kunsteli, stara 22 let, je umrla 25. okt. — Frank Gerbie, star 7 let, je umrl 25. okt. Bil je jako marljiv učenec 2. razreda St. Mary's šole. — Emil Elander, star 29 let, je umrl 28. okt. Alojzij Stefančič, star 27. let, je umrl 28. okt. — Alojzij Pačik, star 37 let, je umrl 26. okt.; padel je po stopnicah tako nesrečno, da se je ubil. Pokojnim želimo večni mir in pokoj!

Bolnikov je toliko, da bi lahko cele litanije imen navedli. Eni so na poti okrevanja, drugi se bore s življenjem in smrtjo.

V Wright bolnišnici se zdravita brata 13letni Maks in 11letni Jožef Ciska iz Enelide, ki sta bila 4. okt. povožena od avtomobila.

Cenik Knjig

kateri ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan 1.50
Domači aduravnik mail 1.25
Hitri računar (nemško-angl.) 1.50
Vezan 1.50
Poljedelstvo 1.50
Sadjereja v pogovorih 1.25
Slov. angl. in angl. slov. slovar 1.50
Veliki slov. ang. tolmač 2.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Glupostem 1.25
Dve šaligr: "Čaršava šentov" 1.25
In "Trije šentov" 1.25
Postrežba bolnikom 1.50
Trina 17 in tretje 1.50
Vojna na Balhazu 13 sva. 1.50
RAZGLEDNICE
Newyorkske, bolnišne, velikončne in noveletne komad po 1.00
ducat 1.25

SEMIJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa 1.25
Avstro-ogrski, veliki vezan 1.50
Cell svet mail 1.00
Cell svet veliki 1.25
Evropske vezan 1.50
Vojna stenska mapa 3.00
Vojni atlas 1.25
Vojni atlas nov 1.50
Zemljevidi: Ala, Aris, Colo. 1.25
Cal. št. po 1.00
Zdravilnih držav mail 1.00
Zdravilnih držav veliki 1.25
Zdravilnih držav stenska mapa, na drugi strani pa cell svet 3.00

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrooa Alley, Pittsburgh, Pa.

FOROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 450, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PREAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne posojitve naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podporn, poskođen in smrtnin je že izplačala do \$1,500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitev novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami. Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

skupno z Edvardom Skofca. Maks

ima zelo poškodovano desno nogo. Jožef pa zlomljeno desno nogo. Skufca pa je že doma. — Tudi Karolina Velkavrh je bila povožena od avtomobila ter ima zlomljeno desno nogo; stanuje na St. 17009 St. Clair Ave. — Ana Legat, 390 E. 165. St., je bila operirana na slepiču. — Vsi se na poti okrevanja. — Župnik Josip Skufca je že tudi zdrav.

Najdebelejše dekle.

Decatur, Ill., 21. novembra. —

Miss Elma Moore, ki se je z nekim cirkusom nahajal v tukajšnjem mestu, je zbolela za influenco in umrla. Tehtala je 700 funtov in je bila tako obilna, da ji Zvezni zdravstveni urad priporoča, da mora družba napraviti za njo poseben tovorni avtomobil, da se je mogli prevažati iz kraja v kraj.

Stara pa je bila samo 22 let. 74-76 Washington Street. New York, N. Y.

Naradžaj.

Mrs. Quick, hči obče poznanege in spoštovanega G. Remsa iz New Yorka, je večeraj povila krepkega sinčka. Materi, kakor tudi ponosnemu staremu očetu (pardon: je še mladi), iskreno čestitam.

TEREZIJA PEŠKUR in JOSIP PEŠKUR naj mi naznanita, kje bivat, rad bi isvedel za njun naslov. — Joe Jek, 4029 Wil-

low St., Pittsburgh, Pa. (23-26-11)

Previdne gospodinje

imajo doma velike eno steklenice Dr. Richterjevega

PAIN-EXPELLER

Začelno sredstvo za vnetje pri revmatizmu, bolnišni, poškodbi, zastavljenju itd.

Jedine pravi s varstveno znamko sidra.

Ne ačite v lekarnah in zdravstvenih od-

Nemška demokracija in nekdanja nemška Hansa

(Zgodovinsko-kulturna črtica.)

V tednu, katerega je treba za vedno označiti kot celo bodo v zgodovini človeškega napredka, stojita v ospredju dva dogodka, ki predstavljata dvojni višek pretresljive svetovne zgodovine, namreč nemško priznanje poraza ter sramoten beg kajzerja na Holandsko. Tako je padel zastor na večerni mrak avtokracije.

Na istem pozorišču, raz katerega so zginiti zastopniki avtokracije, pa se nahaja množica, iz katerih bo usoda izklesala predstavitelje epiloga. Liebknecht in Harden, prvi bled vsled dolgega zapora in drugi pripravljen, da spusti svoj retorični vrelec, ki je bil toliko časa zapečaten; stari Hindenburg, ki že pričinja čutiti žreblje, katere se je zabilo v njegovo leseno soho; Maks Badenski, reakcionarec, ki nosi krinko požrtvovalnega domoljubja — vsi so ti voljni prevzeti vodilne vloge, katere se jim bo iztrgalo iz rok od takih glumcev kot sta — Erzberger ali Ebert.

Naj bo stvar taka ali taka, Hohenzollernci so izgubili svoj Rheingold ter so prav tako mrtvi kot je dobri stari nemški bog — Wuotan enooki. Narod Nibelungov se radosti, vendar pa je treba še dokazati, če je njih Rheingold prostosti pristen. Mogoče je to zlato prav tako nepristno kot je bilo srebro velike čaše, podarjene od kajzerja. Vse to pa je prihranjeno bodočnosti. Za sedaj pa se vsi civilizirani ljudje veselo uničena potsdamske Valhale.

Ker so se vseh prometnih sredstev v Nemčiji polastili socialisti, prihajajo seveda poročila, da bo narod vladar nove Nemčije. — Narod! — Mi, ki smo se borili proti njemu, ga ne poznamo. Tudi nočemo sprejeti naziranja Heine-ja glede nemškega naroda, kajti on je bil ubog, zasledovan in izgnan žid, ki je imel gotove prdsodke. Med vsemi vladarji pa je mogoče Friderik Veliki najboljše poznal Nemce. Ona disciplina, ki je dovela do tega, da je iskalo toliko nemških otrok miru v samomoru in ki je omogočila tako obširen vojni stroj, je nekoliko popustila tekem zadnje dobe vladanja Friderika Velikega. Vsled tega si je drznil šolski nadzornik Sulzer prositi vladarja za milost, a Friderik je odgovoril:

— Ach, mein lieber Sulzer, er kennt nicht diese verdammte Rasse! (Dragi Sulzer, vi ne poznate tega prokletega plemena!)

V starih prostih mestih in v onih Hanse, katerih ni mogel Friderik obvladati in ki so preživela celo Napoleonovo dobo, katere je bilo mogoče vključiti v spone vazalstva šele vsled ženja Bismarcka, je bilo najti vedno neko senco prostosti in v zvezi s tem je vredno pripomniti, da so bila ta mesta, Hamburg, Bremen in Luebeck prvaki so strmoglavila hohenzollernski jarem ter uveljavila svojo neodvisnost kot republike. V teh istih mestih pa je vedno živele, včasih kot zavrnjeno dejstvo, včasih dremaje, ideja svetovne trgovske suverene.

Do katerega obsega je bil kajzer v stanu asimilirati in izrabiti načrte upanja in spomine hazatskih mest je seveda druga povest. Dokler pa so ostala ta mesta kot središča proste trgovine v njegovem cesarstvu, suverene države tako dejanski kot postavno, bi razvoj teh središč uplival le indirektno na cesarstvo.

Luebeck, skozi stoletja glavno mesto Hansa lige, je propadlo ter se skrhlo na polovico svojega prejšnjega obsega. Bremen, ki se je bal trgovske uničenja je bil pripravljen ukloniti se Potsdamu. — Oba mesta sta sprejela carinsko zvezo, ki je uničila njih prostost v trgovskih podjetjih. Edinole Hamburg je vzdržal do leta 1888, ko je tudi to mesto postalo žrtev velikosti nemškega cesarstva. Žrtev je bila tako velika, da je kajzer osebno prišel v mesto ter čestital mešanom, da so se uklonili cesarskim potrebam. V znamenje svoje hvalečnosti jim je dal številno obljub.

Vnaprej je treba razumeti, da ta mesta niso bila nikdar demokracija v modernem smislu besede in da ni bila Hansa liga, koje edini dediči so ta mesta, nikdar postavna organizacija v okvirju rimskega cesarstva nemške narodnosti, dasiravno je pošiljala kraljem svoje poslanike ter se jo je omenjalo v pogodbah med evropskimi vladarji v Srednjem veku. Ta mesta so bila trgovske republike, ki so vladale Baltiku kot so vladale Benetke Jadranskemu morju.

Njih upliv je segal od Londona do Arhangelska in od Rige do

Bergena. Te republike so vladale s silo, kadar so mogle, s prigovarjanjem, če je bilo mogoče in s korupcijo, če je bila to najlažja pot. Kaj pa je bila torej ta Hansa liga?

Bila je to zveza trgovcev, ki je mogoče nastala v renski dolini za medsebojno zavarovanje proti piratom na morju in tatovom na suhem. Njih organizacija je bila tajna, njih moč prikrita, njih podjetnost pa tako velika, da je kmalu obsegala severna trgovska središča. Liga je postavljala svoje agente, kjerkoli se je obetal kak dobiček ter je imela svoje lastno brodogradnjo. Liga je vedno izjavljala, da je le zveza trgovcev in vladajoče zastopstvo v Luebecku je celo na višku svoje moči ohranilo v svojih pravih izjavah, da "se nahaja v vseh važnih zadevah, odločitve v rokah naroda, ne pa generalnega sveta". Zastave so nosile geslo: — Prostost za navadnega trgovca doma in zunaj.

Na podlagi tega elastičnega ugotovila je rasla liga, počasi in previdno, do vedno večje moči.

Ime Hansa samo se prvič omenja v mirovni pogodbi v Stralsundu, koncem vojne med trgovci ter Valdemarjem Danskim, leta 1370. Pomen besede same je dvomljiv. Obstoječa mesta so stremela za tem, da postanejo člani lige, ki je v manj kot sto letih ustanovila 14 novih mest na 250 milj dolgi baltiški obali. Če pa se jih je vprašalo glede članstva, so načelniki lige odgovorili, da "so Hansa mesta ona, ki so se borila pod njenim praporom."

Pri ustanovljanju zunanjih podružnic so skušali Hansa trgovci uvesti občinsko življenje naravnost meniške strogosti. Od mladih ljudi se je zahtevalo dolgo vajensko dobo. Študirati so morali jezik in navade ljudi, med katerimi so bivali. Privilegiji naseljenjstva, katere so ti trgovci tako željno iskali, niso bili nikdar recipročni ali medsebojni. Pripravljeni trgovati celo leto za blago ali plačati v gotovini, so bili trgovci dežel, kojih gostoljubnost je uživala Hansa, omenjeni le na dve letni dobi bivanja v hanzeatskih mestih, kojih vsaka ni smela presegati šestih tednov.

Kjerkoli se je Hansa vgnezdila, je germanizirala domače prebivalstvo v kolikor je bilo to mogoče ter uvajala običaje in pijače. Nemci so germanizirali Livonijo. London se je naučil od hanzeatskih trgovcev piti rensko vino in Hamburg je postal veliko pivovarsko središče.

Iz Rusije je importirala Hansa vosek, kože, loj in vsake vrste maslo, za kar je dajala v zameno blago iz Nemčije. Anglije in iz Flandrije. Svila in platno sta bila skoro izključno monopol Hanse in izvoz iz mest Hanse je vključeval tudi kovinske izdelke in igrače, baker in sodo. Hansa je povsod nakupovala surovine ter prodajala izdelane predmete za precejšen dobiček. Nikjer niso trgovci Hanse boljše uspevali kot v Angliji. Naselbinam Hanse se je dajalo velike privilegije. Prav posebno privilegije je mel takozvani "steel yard" kateri privilegiji so ostali veljavni do leta 1853, ko je neka angleška korporacija plačala mestom Luebeck, Hamburg in Bremen svoto 72.000 funtov za to londonsko tvornico.

Kar je storila Hansa v Angliji, je tipično za to, kar je delala ali skušala storiti, kjerkoli se je vgnezdila. Tako je leta 1554 eksportirala iz Londona 36.000 kosov blaga proti 1.100 kosom, katere je eksportirala Anglija na svojo lastni račun. Hansa je plačevala majhno pristojbino za vsak kos, katerega je izvažala, dočim so morali plačevati drugi tuji izvozniki veliko večje svote. Hansa je smela nadalje tudi sama spravljati blago v zavoje, s čemur se je izognila carinskim stroškom, katere so imeli drugi njeni tekmovalci.

Vse to se je zdelo preveč angleški kraljici Elizabeti, ki je spoznala, da so tudi angleški trgovci upravičeni do svojega deleža pri angleški eksportni trgovini. Lord Burrell ji je prigovarjal, naj razveljavi vse privilegije, katere je imela Hansa in Sir T. Gresham, ustanovnik londonske borze, je povdarjal potrebo zgrajenja angleške trgovske mornarice.

Prihajali so dolgi in ostri protesti od strani Hansa mest, a končno je vendar obveljalo to, kar je hotela kraljica Elizabeta. Trgovska ekskomunikacija, katere se je poslužila liga, da zatre rastoči ponos Bremena in ki je povzročila, da je pričela rasti trava na glavnih trgovskih cestah tega mesta, je bil zadnji udarec, naperjen proti Angliji. Bil je — brezuspešen.

Izgon angleških trgovcev iz nemškega cesarstva ni mogel omajati sklepa Angležev, da hočejo biti sami mojstri svoje trgovine. S porazom prve španske armade (to je vojnega brodograja) pa je tudi prišla prva nemška prošnja za prostost morja.

Hansa trgovci so zakladali Špansko z žitom, ladijskim materialom in vojno municijo, kar seveda ni bilo ljubo angleški kraljici. Sir Francis Drake, ki je sledil španskim ladijam prav do ustja Taga, je zajel 60 ladij Hanse, ki so bile obložene z zalogami za sovražnika. Hansa je trdila, da je njih dobra pravica kot nevtraleci trgovati s Špansko in da se ne more pričakovati od nje, da bi opustila to dobičkanosno trgovino. Elizabeta je vzela to na znanje, a obdržala tako ladije kot tovor.

S pričetkom angleške pomorske sile so doživela mesta Hanse svoj prvi poraz v tekmovalstvu za kontrolo svetovne trgovine. Tridesetletna vojna, ki je skrhala prebivalstvo Nemčije na polovico ter dovela do stagnacije v vsake vrste podjetjih, je storila ostalo.

Vedno brez materialne podpore ali bodrila od strani nemškega in rimskega cesarstva, v katerem se — kot se omenjeno — Hansa ni priznavala postavnega mesta, so si mesta Hanse vsled svojega bogatstva in baharstva nakopala sovraštvo majhnih princev in plemenitajev. Vsled tega je njih moč v primernem času izginila.

Konec je prišel tako počasi in nevidno kot se je dvignila liga lo moči. Vsled tega se ne ve ničesar o nje nastanku in nje koncu.

Zgodovina nje vlade je še vedno zapečaten knjižica in o njenem vsem velikanskem trgovskem mehanizmu ni ostala niti ena sled, ki bi nosila pečat Hanse.

Preživelo je le ime, a ideja, na kateri je bila Hansa zgrajena, še živi. — Ideje so včasih nesmrtni.

Vznemirjena Francija

Francija je vznemirjena vsled poskusa Nemcev, da ujamejo Wilsona v zanjko.

Pariz, Francija, 21. novembra. — Večina časopisov je omenila dejstvo, da bo prišel predsednik Wilson v kratkem v Evropo in da so tozadevne prejšnje vesti potrjene.

Pretirano navdušenje ki je vladalo spomlad, ko se je prvič izvedelo za načrt, je izginilo.

Zadnji koraki, katere je storil Wilson, so izzvali velikansko odobrenje od strani tukajšne socijalistične stranke. Na drugi strani pa je rekel danes zjutraj Alfred Capus, urednik "Figaro":

— Mi vemo zelo dobro, da dolgujemo velikemu predsedniku Združenih držav večno hvalo, vendar pa ne mislimo, da vključuje to slovo podrejenost ali zahtevo, da opustimo svoje pojmovanje glede francoskih interesov.

Pariz zasleduje z velikim veseljem poskuse nove takozvane — nemške — vlade, da stopi v separatna pogajanja s predsednikom Wilsonom z namenom, da se nupoti tem potom ameriškega predsednika, da založi Nemčijo z živili. Tej veselosti pa je primerna nervoznost radi učinka, katerega bodo morda imela tozadevna pogajanja na splošni položaj.

Nikdo ne veruje tukaj poročilom, katere je spustil v svet Ebert, da Nemčiji v resnici primanjkuje hrane. Nemška uradna

poročila, katere se je objavilo koncem septembra, so javljala, da je bila nemška letina za 15 odstotkov boljša kot ona v predidčem letu.

Dne 1. oktobra je bil živilski položaj v Nemčiji tako ugoden, da se je zopet uvedlo stare kraljeve racije in dne 9. novembra je nemški živilski administrator objavil, da se bo od 1. decembra naprej zvišalo dnevno racijo moke za 40 gramov.

Zakaj je torej Ebert brzojavil predsedniku Wilsonu ter ga prosil, naj se nemudoma pošlje živila v Nemčijo?

Tako se vprašujejo tukaj ljudje. — Zakaj je prav posebno prosil, naj mu predsednik direktno odgovori potom brezličnega brzojava?

"Temps" izjavlja, da se glasi v določbah premirja, da bodo zavezniški dobavili Nemčiji toliko hrane kot jo bo dejanski potrebovala. Zakaj torej ta nujen poziv na Wilsona?

— S tem, da se je obrnil direktno na Wilsona, — pravi "Temps" — skuša Ebert nadaljevati privatno konverzациjo z Združenimi državami, katero je pričel kancelar Maks Badenski, ko je naprosil dne 4. oktobra za premirje. Nemci skušajo s tem pretvoriti razsodnika v zagovornika nemške stvari, dobrotnika v zakladalec in družabnika.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdanje demokracije, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1919.

Par vprašanj

Ali bi ne bilo dobro, da se čim prej vrši sestanek zastopnikov vseh Jugoslovanskih podpornih organizacij, ki naj se pogovore, kako bi bilo mogoče kaj napraviti pri merodajnih krogih glede jugoslovansko-italijanskega vprašanja.

Ali bi ne bilo dobro, da se čim prej vrši sestanek zastopnikov vseh Jugoslovanskih podpornih organizacij, ki naj se pogovore, kako bi bilo mogoče kaj napraviti pri merodajnih krogih glede jugoslovansko-italijanskega vprašanja.

Ali bi ne bilo dobro, da bi vsi slovenski časopisi, tega ali onega političnega in verskega prepričanja delali po posebnem in točnem načrtu glede določitve bodoče jugoslovansko-italijanske meje?

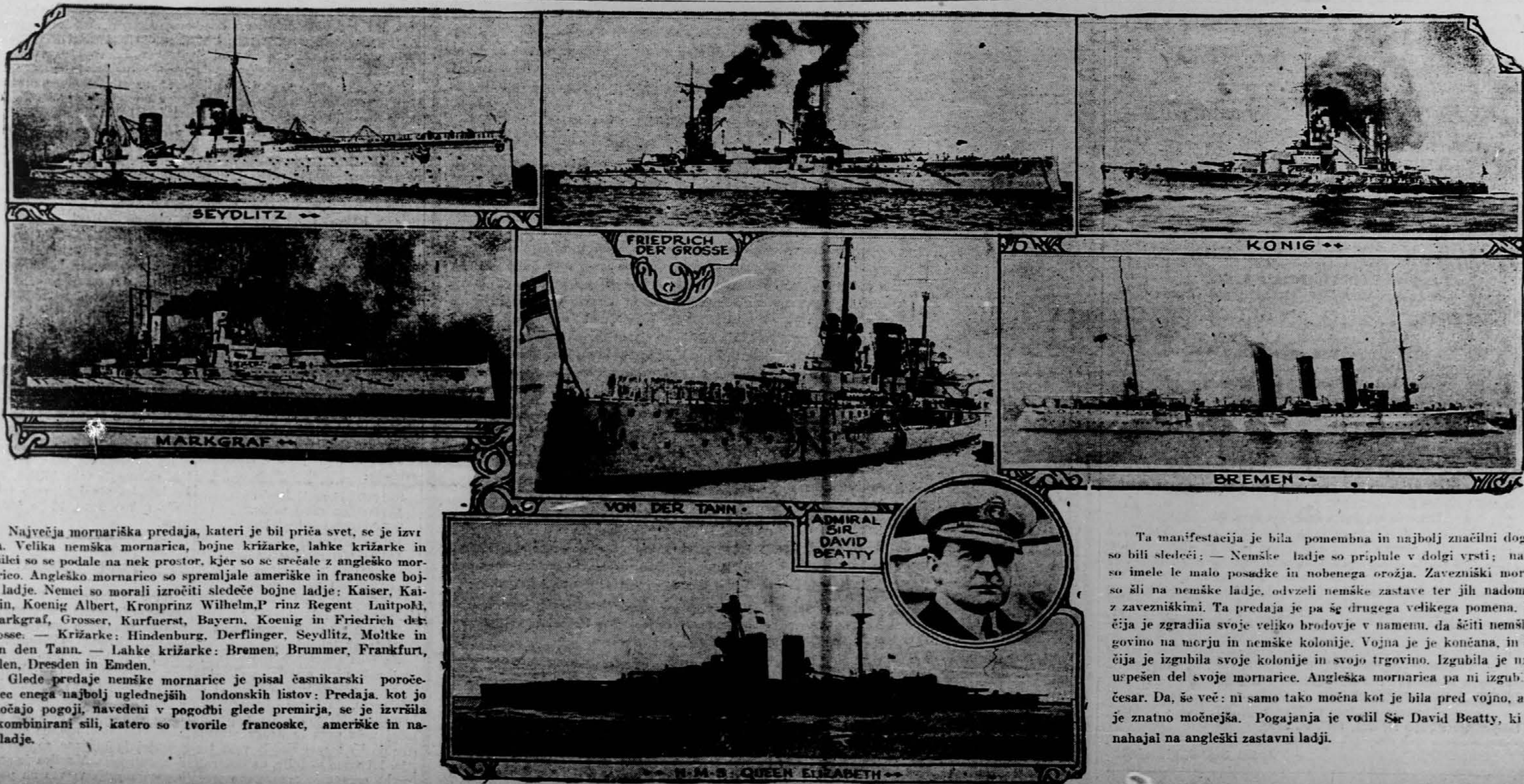
Ali bi ne bilo dobro, če bi vsa jugoslovanska društva in jugoslovanske organizacije na sistematičen način protestirale na pristojnih mestih in dokazale, da se godi našemu narodu vnebovpijoča krivica?

To je par vprašanj, na katere je vsak rojak dolžan odgovoriti v svojem listu in odgovoru pridjati še par svojih nasvetov.

Bosenski romanopisec radi svojega romana pred sodiščem.

Koncem prošlega leta je muslimanski književnik A. Hifzi Bjelevac izdal zanimiv roman "Minika" iz življenja bosensko-muslimanske aristokracije. Roman, čigar čim se vrši v Travniku, v Hildzah, v Turzli in Carigradu, sloni na dogodkih, o katerih je avter pred leti slisal pripovedovati v Travniku. Za model mu je služil veleposestnik Asmanbeg Rasanpašić, ki se v romanu imenuje s tem pravim imenom. Sin Osmanbegov toži sedaj pisatelja radi žalitve poštenja svojih roditeljev. Razprava se je začela dne 9. julija. Obtoženeec je dosegel, da se bo čital kot dokazilo — ves roman. Roman ima namen, pokazati socialni položaj muslimanske žene in problem muslimanske aristokracije sploh.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Slovenska-Hrvatska Zveza

[v Združenih Državah Amerikah in Canadi]

Ustanovljena 1. januar-
ja 1903 v Calumet,
Michigan.Inkorporirana 11. junija
1906 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 28, Dodgeville, Mich.
Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 115 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich.
Zapiskar: MATTHIAS OZANICH, Seventh Street, Calumet, Mich.
Slagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR:

I. nadzornik: ANTON GERZIN, Eveleth, Minn.
II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich.
III. nadzornik: PAUL SHALITZ, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

I. porotnik: MATH ZGONC, Box 423 Ely, Minn.
II. porotnik: VIJEM MIHELICH, Calumet, Mich.
III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Aurora, Minn.

POMOŽNI ODBOR:

JOHN KAMBYCH, 417 Osceola St., Laurium, Mich.
LUKAS STEFANEK, Calumet, Mich.
MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

DR. JOHN S. STEFANEK, 208 1/2 First Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK:

ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vse dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članice naj se pošiljajo na glavnega tajnika: Anton Geschel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th St., Calumet, Mich.
Denarne pošiljave naj se pošiljajo na slagajnika: Vincent Arbanas, First National Bank, Calumet, Mich.
Prošnje za novo pristopile članice in članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. Stefane, 208 1/2 First Ave., Milwaukee, Wis.
Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Družno glasilo: GLAS NARODA.

IZ GLAVNEGA URADA SLOV.-HRV. ZVEZE

Poleg pravil se imajo voliti društveni odbori v mesecu decembru vsakega leta. Društveni tajniki so prošeni, da novoizvoljene odbore takoj po izvolitvi naznani na glavni urad Zveze, tako da nam bodo ob pravem času mogoče sestaviti imenik istih. V ta namen so razposlane posebne listine na vse društvene tajnike.

Pri volenju društvenih odborov se opozarja članstvo na paznost, da se voli v urade le delavne in zanesljive člane. Posebno se pa opozarja glede tajniškega urada. Znano je lahko vsakemu, da danes tajnikov urad zahteva paznosti, zmožnosti, treznosti, veliko potrpljenja in dela. Zaradi tega je potrebno, da se postavi v ta urad člana, kateri ima v resnici voljo do dela in zmožnost.

V zadnjem mesecu so bile razposlane listine za naslovnik članstva na vse društvene tajnike. Tajniki so prošeni, da iste pravilno izpolnijo povrnijo na glavni urad Zveze, vsaj do ali na 15. decembra, tako da bo mogoče naslovnik članstva urediti ob pravem času.

Anton Geschel, tajnik.

IZ GLAVNEGA URADA SLOVENSKO-HRVATSKE ZVEZE.

SPREMEMBE V ČLANSTVU.

- Društvo sv. Jožefa, št. 1.
Pasivni član: Joseph Hrvat, cert. št. 3479.
Zopet sprejet: Anton Pecavar, cert. št. 257.
Izključen: Mike Spehar, cert. št. 76; Jacob Paulin, cert. št. 4136.
- Društvo sv. Nikole štev. 6
Izključen: Mane Stanich, cert. št. 2893.
- Društvo sv. Lovrenca, št. 7.
Umrli: Matija Zgonc, cert. št. 885.
Izključen: Božo Slavušić, cert. št. 4147; Andrej Žagar, cert. št. 3371.
- Društvo sv. Ivana, št. 8.
Zopet sprejeta: Margareta Južina, cert. št. 3926.
Umrli: Marija Cernivec, cert. št. 4140.
- Društvo sv. Obitelj, št. 14.
Zopet sprejeta: Johana Bolf, cert. št. 3917; Frank Borich, cert. št. 3947.
Suspendiran: Nick Spoljarich, cert. št. 3917.
Izključen: George Maljkovich, cert. št. 3622; Nick Maljkovich, cert. št. 3646.
- Društvo sv. Jožefa, št. 15.
Suspendiran: Luka Pavelic, cert. št. 3785.
- Društvo sv. Matere Božje Lurčke, št. 16.
Suspendirane: Rozalija Chopp, cert. št. 3705; Franciška Bolf, cert. št. 1334.
Izključen: Alojzija Tomac, cert. št. 2386.
- Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 17.
Suspendirana: John Deutschman, cert. št. 3939; Anton Crnek, cert. št. 3940.
- Društvo Srce Marijino, št. 18.
Zopet sprejeta: Alojzija Horacek, cert. št. 2592.
- Društvo sv. Barbare, št. 19.
Suspendirana: John Senich, cert. št. 3978.
- Društvo sv. Jeronima štev. 22.
Zopet sprejet: Jovo Glumac, cert. št. 4007.
- Društvo Podporna Zveza Slovenskih Fantov, št. 23.
Pasivni član: Paul Shalitz, cert. št. 3697.
Zopet sprejeti: Andrew Gombach, cert. št. 3944; Frank Matkovich, cert. št. 3878.
Suspendirani: Joseph P. Agnich, cert. št. 3892; Joseph Benich, cert. št. 3211; John Frankovich, cert. št. 3731; Lovrene Deržaj, cert. št. 4055; John Kostelic, cert. št. 4013.
- Društvo sv. Petra in Pavla štev. 24.
Pristopili člani: Mile Sop, cert. št. 4263, star 35 let; Ana Rukavina, cert. št. 4262, stara 42 let; Ana Eliáš, cert. št. 4265, stara 41 let; Luka Miševich, cert. št. 4266, star 31 let; Ferde Hečmovich, cert. št. 4267, star 24 let; Ivan Rukavina, cert. št. 4268, star 17 let; Mila Rukavina, cert. št. 4269, star 22 let; John Lulich, cert. št. 4270, star 22 let.
Zopet sprejeti: N. Bukovac, cert. št. 3803; L. Jurkovich, cert. št. 4086.
- Suspendirani člani: A. Pleše, cert. št. 3169; I. Vukelich, cert. št. 3564; Blaž Vukelich, cert. št. 3563; I. Miškolich, cert. št. 3995; G. Samaržija, cert. št. 3537; P. Starčevich, cert. št. 4186.
Izključen: Thom Marimich, cert. št. 3056.
- Društvo sv. Ius in Maria, št. 25.
Suspendiran: Fabo Nekich, cert. št. 3998.

Anton Geschel, gl. tajnik.

RAČUN MED DRUŠTVI IN SLOVENSKO HRVATSKO ZVEZO.
ZA MESEC OKTOBER 1918.

VPLAČALI		PREJELI		IZPLAČILO ZA	
Ime društva:	Svota	Ime prejematelja	Svota		
Dr. sv. Jožefa, št. 1	\$ 228.03	Stephan Agnich	\$ 48.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Matije, št. 2	82.29	George Zalac	35.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Franciška, št. 5	56.63				
Dr. sv. Nikole, št. 6	96.74				
Dr. sv. Lovrenca, št. 7	182.46	Nick Popovich	18.90	Bolniška podpora	
		Joseph Klemenčič	16.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Ivana, št. 8	204.50				
Dr. sv. Roka, št. 9	390.80	Thom Lesh	25.00	Bolniška podpora	
		Joseph Mihelčič	18.00	Bolniška podpora	
		Philip Briski	33.67	Bolniška podpora	
		Jakob Chopp	23.00	Bolniška podpora	
		Mike Malnar	43.00	Bolniška podpora	
		Peter Grgurich	17.00	Bolniška podpora	
		Stanko Abramovich	34.00	Bolniška podpora	
		Jakob Stiglic	13.00	Bolniška podpora	
		Valentin Jakovac	24.00	Bolniška podpora	
		John Cencich	6.00	Bolniška podpora	
		Antonia Rapinac	100.00	Pogreb J. Rapinac	
		Math Ozanich	50.00	Poškodninska podpora	
		Math Ozanich	51.00	Bolniška podpora	
		Mike Cencich	19.00	Bolniška podpora	
		Ivan Radoševich	3.00	Bolniška podpora	
		Anton Stimac	19.67		
Dr. sv. Anna, št. 10	104.40				
Dr. sv. Anna, št. 11	128.53				
Dr. sv. Alojzija, št. 12	6.43				
Dr. sv. Trojstvo, št. 13	70.99	John Borich	35.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Obitelj, št. 14	163.27	George Pizent	39.00	Bolniška podpora	
		Nick Pleshe	16.00	Bolniška podpora	
		Lazo Kosanovich	13.00	Bolniška podpora	
		Franciška Stefančich	18.00	Bolniška podpora	
		Frank Crnkovich	54.00		
Dr. sv. Jožefa, št. 15	44.02				
Dr. sv. M. B. L., št. 16	87.75	Manda Lopac	22.00	Bolniška podpora	
		Elizabeta Jakovac	38.00		
Dr. sv. C. in M., št. 17	35.40				
Dr. sv. S. M., št. 18	29.66	Lucija Radoševich	30.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Barbare, št. 19	235.61	Ursula Mervar	24.67	Bolniška podpora	
		Anton Mihelich	3.00	Bolniška podpora	
		Peter Prijatelj	1.00	Revizija	
		Dr. sv. Barbare	1.00	Pristopnina	
		John Logar	22.00	Bolniška podpora	
Dr. sv. Petra, št. 20	165.07				
Dr. sv. Stefana, št. 21	125.12	John Jurajevich	5.50	Bolniška podpora	
Dr. sv. Jeronima, št. 22	168.95	Mike Mesich	55.00	Bolniška podpora	
		Kazimir Marohnich	34.66	Bolniška podpora	
		John Krznarich	15.00	Bolniška podpora	
Dr. P. Z. S. F., št. 23	114.25	John Fretz	25.67	Bolniška podpora	
Dr. sv. P. in P., št. 24	426.02	Joseph Rozandich	3.00	Revizija	
		Karol Gobac	1.00	Revizija	
		Toma Rozman	1.00	Revizija	
		Luka Krmpotich	1.00	Revizija	
		Dr. sv. Peter in Pavel	1.00	Pristopnina	
Dr. sv. I. in M., št. 25	61.45	Božo Samaržija	15.00	Bolniška podpora	
		Stefan Stefančich	26.00	Bolniška podpora	
Skupaj....\$3208.41		Skupaj....\$1.096.84		Anton Geschel, gl. tajnik.	

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošenje pri kupcih. Zdaj je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebnih in razpoložljivih, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsek prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV
ameriški Elixir grenkega vina

Ima valed tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodcu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse neostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna solišča in rdeče vino. Pri saprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja, šenk ali pri majnarijih in drugih deisvih, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkoviti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in valed tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatskih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvrtanju, napetosti, oteklina in po vdriganju mišic, po kopeli nog odstrani vse utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-JEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče antiseptično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grljanje, ispiranje ust, ispiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333-1343 SO. ASHLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

Silna naloga, katero so izvršili Amerikanci

Šele sedaj je bilo mogoče dobiti natančne podatke o velikanski nalogi, katero so Amerikanci uspešno izvršili na evropskem bojišču. — Transport in preskrbovanje milijonske armade.

Ameriški glavni stan, 22. nov. Velikost in obsežnost dela, ki so ga napravili Amerikanci v Franciji do sklenitve premirja, sta razvidni iz statistike, katero je ravnokar priobčil Associated Press. Kdor citate številke se more nehote čuditi, kako je bilo mogoče, da je en sam narod izvršil tako veliko delo, toda pomisliti je treba, da predstavljajo te številke le majhen drobec vsega onega, kar je žrtvovalo vse človeštvo v tej največji vojni svetovne zgodovine.

Zjutraj dne 11. novembra so imele Združene države na bojišču v Franciji 78,391 častnikov, in en milijon 881,375 navadnih vojakov. Torej vsega skupaj približno dva milijona mož. Kot je bilo že prej sporočeno, se je vdeležilo bojev v Argonskem gozdu 750,000 mož. To število pa ne vsebuje onih ameriških čet, ki so bile zaposlene na drugih sektorjih.

Toda armada je predstavljala samo en faktor ameriškega sodelovanja v sedanji vojni. Ti vojaki so bili silen obratovalen stroj moderne vojske. Amerikanci so delali železniške proge, navadne ceste, ceste za avtomobile ter so prevažali iz Amerike lokomotive, troleje in vsakovrstne avtomobile. Pripomniti je tudi, da je bilo treba preskrbovati armado s hrano, municijo, obleko in drugimi potrebščinami.

Ameriška armada, ki se je izkazala v Franciji, je privedla seboj 967 širokotirnih lokomotiv ter 13,17 vozov. K temu pride še 350 lokomotiv in 973 voz iz drugih dežel. Ker ni imela Francija dovolj železnice so jih zgradili Amerikanci. Izza prvega julija pa do sklenitve premirja so položili 843 milj tira. Poti, katere so nanovo zgradili, so dolge 115 milj ter so popravili nemške poljske železnice v razdalji 140 milj.

To je pa le, kar se tiče železnice. V sedanji vojni se niso vojaki toliko posluževali železnice kot so se posluževali avtomobilov. Lahko se reče, da je bila to prava, zaprav avtomobilna vojna. Kar so pa dosegli Amerikanci na tem polju, ni skoraj mogoče označiti s številkami.

Ameriški pionirji so delali dan in noč nove poti, gradili nove ceste, popravljali porušene, postavljali mostove itd. Prostor za ameriško četo je ves prenapolnjen z najmodernejšimi ameriški stroji, katerih v Evropi sploh nikdar niso videli.

Da je zamogla ameriška armada napraviti to velikansko delo, je imela dne 11. novembra letosnjega leta na razpolago 53,000 raznovrstnih avtomobilov.

Kljub temu, da je že sklenjeno premirje, se vseeno še ne sme poročati, koliko municije in koliko orožja so imeli Amerikanci na razpolago. Kljub temu je pa "Ass. Press" dovoljeno približno ceniti množino tega materiala. Iz teh cenitev je razvidno, da ameriški armadi ni pretela nevarnost, da bi bila postavljena na polovico z oziroma manjše racije kot so bile že vnaprej določene za vsakega posameznika. Pri tem je pa treba vpoštevati, da niso imeli Amerikanci skrbeti sami zase, pač pa tudi skoraj za vse zaveznike.

V vojaškem jeziku pomeni beseda racija množino vseh pojedinih živil, ki so dnevno določena za vsakega moža.

Tako ima na primer ameriška armada:

390,000,000 racij fižola.
183,000,000 racij moke.
267,000,000 racij mleka.
161,000,000 racij masla.
143,000,000 racij sladkorja.
89,000,000 racij mesa.
57,000,000 racij kave.
113,000,000 racij riža, krompirja, zelenjave itd.
761,000,000 racij cigaret in vsakovrstnega tobaka.

Za časa argonskih bojev je rekel nek vjati nemški polkovnik nekemu ameriškem častniku: — Mi vemo, da bomo brezpogojno poraženi. Mi vemo, da napadate zdaj naša prva in druga armada ter do bo kmalo sledila naša tretja. Mi vemo nadalje, da dobivate preko oceana še neprestano svoje vojake. Mi vemo približno, koliko

Izborno mazilo.

Ako vas tare revmatizem, protin in nevralgija, potrebujete kako dobro mazilo, s katerim se mažete zunanje. To zdravilo rabite morda že takoj; poskusite ga in se boste prepričali o njegovi izbornosti. Ni vam treba odlašati. Vzemite

Severa's
Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), katero ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši liniment za take bolezni. Izborno zdravilo, ako imate okorele mišice in sklepe, kake poškodbe in vsakovrstne druge bolezni na telesu. Vzemite ga, kadarkoli je vam treba kakega mazilnega krepliva. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 30 in 60c.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

znaša vaša sila iz vsega pa zaključujemo, da vse to ne more več dolgo časa trajati.

Strah pred boljševiki

Nemci se boje boljševizma. — Ruski položaj bo najtežje vprašanje na mirovni konferenci. — Lenin je ponudil žito.

London, Anglija, 21. novembra. Sedanja nemška socialistična vlada gleda z veliko pažnjo na boljševizem in je edina z zavezniško željo preprečiti njegovo gibanje, da bi se razširil še dalje.

Največji problem na mirovni konferenci bo ruski položaj. Pred mirovno konferenco se ne bo o tem nič odločevalo.

Za sedaj so Nemci sklenili, da ne dovolijo v deželo posebnemu boljševickemu komisarju, pri tem se pa boje, da bi socialisti Spartacus skupine (radikalni socialisti) razžaljeni. Da bi položaj še bolj zmedel, je Lenin ponudil nemški vladi žito; logično pa mora vlada ponudbo zavrniti. Nemški boljševiki se poslužujejo te zavrnitve, da spodbujajo lačno prebivalstvo k uporabi. Največ prihaja boljševizem od Lenina, Čičerina in Radeka. Trocki se je umaknil v ozadje. Boljševiki nameravajo Radeka poslati v Nemčijo, kajti do sedanjega boljševskega poslaničnika v Nemčiji Joffeja ne smatrajo za dovolj vplivnega, da bi mogel sam izpreobrniti celo Nemčijo.

Radek je poljski žid in ga opisujejo kot briljantnega, toda nevarnega moža. Zadnji potniki, ki prihajajo iz Rusije in ki dobro poznajo Lenina, pripovedujejo, da je znamenit mož, katerega zavezniki ne smejo podcenjevati. Je globok mislec in dalekoviden politik. Kot posebno značilnost se navaja, da je Lenin navzlic hudemu nasprotovanju mnogih, vključno Trockija, podpisal Brest-litovski mir.

Iz boljševskega stališča se more trditi, da je njihovo stališče opravičeno. Ne more se pričakovati, da bi zavezniki poskušali odpraviti boljševizem s surovo silo, kajti pri tem podjetju pride v poštev na milijone življenj.

Kakor pravijo zadnja poročila, vleče armada stalno narašča, kajti Lenin se poslužuje ženjalnega načrta, da je razdelil prebivalstvo v skupine za razdeljevanje hrane. Najboljšo hrano dobivajo rdeča garda in delavci, ki opravljajo za boljševsko vlado težka dela, nato pridejo boljševski delavci z lažjimi deli in nazadnje šele oni, ki samo podpirajo vlado. Boljševski nasprotniki dobijo to, kar je ostalo, potem ko so vsi drugi že dobili svoj delež.

O Leninu se poroča da je popolnoma okrevel od rane, ki mu je bila zadana iz take bližine, da je šla krogla skozi njegovo telo in ubila neko ženo, ki je stala za njim.

Parada v Haagu.

Haag, Nizozemsko, 22. nov. — Danes se je zbrala tisočglava množica na paradnem prostoru, da se pokloni kralju Viljemu. Med množico je bilo mnogo katoličev, protestantov in vojakov. Ljudje so nosili znake oranžne barve v čast Oranske hiše.

Ko je prišel kraljev voz s kraljico Viljmino, njenim možem in princino Julijano, so bile velike demonstracije. Množica je spregla konje in peljala na paradni prostor.

Zadnji rodbine Montberthier

Spisal Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

18

(Nadaljevanje.)

— In vi se hočete poročiti žnjo?
— Zelo srečen bi bil, če bi se mogel.
— Koliko ste pa stari?
— Petindvajset let.
— Vi ste sirota, kaj ne, če se ne motim?
— Da, gospod grof.
— Zali mi je. — Če bi imeli očeta ali kakage dobrega svetovalca, bi vas gotovo odvrnil od tega sklepa.
— Zakaj pa? — je vprašal Mihael presenečeno.
— Zato, ker izda moja hči za svoje potrebe na leto štirideset tisoč frankov. — Nikdo, kdor ji ne more zagotoviti te svote vsako leto se ne more poročiti žnjo. — Ali ji lahko daste vsako leto štirideset tisoč frankov? — To je poglavito vprašanje.
— Če je tako, sem pa preden, ako si upam prositi za roko gospodične hčerke. — Mislim sem, da ni tako zelo potratna.
— Kaj? — se je oglašila Nina. — Moj Bog, kaj bi počela s štirideset tisoč franki na leto? — Zadolvoljna sem, če imam vsak dan kruha in surove maslo in vsaki dve leti eno obleko. — To so moje zahteve.
— Na sol si pozabila — je pripomnil grof pikro. — Gospod Valin — je nadaljeval ter se obrnil k Mihaelu — vedel sem, da vas moja hči rada vidi in tudi jaz nisem imel ničesar proti vam. — Ugajate mi, ker ste priden mlad mož in bi bil vesel, če bi prišli v mojo družino. — Toda stvar se je tekom treh mesecev zelo izpremenila.
— Zakaj se je izpremenila? — je vprašal.
— Sprva mi je bilo rečeno, da se vaš gospod stric zelo zanima za vas, pred kratkim sem pa slišal, da se moram temu upanju popolnoma odreči. Z veseljem bi dal svojo hčer dedičem gospoda Saverne, velik osel bi pa bil, če bi jo dal človeku, ki nima ničesar in mu ne prestopa prete nevarnost, da bo izgubil svojo službo. — Če prekrizate gospodu stricu račune, bo neizprosni. Vedite, da je o tem že govoril z menoj. — Brez dvoma vam je znano, da tudi on ljubi mojo hčer in da se njegova lastna ravnotoka upravičena kot so vaša. Vzemite mi, da bi bilo zelo nevarno za vas, če bi mu kljubovali. — In uprosite mi, da sem napram vam tako odkritosrčen. — Jaz sem oče, vi ste pa samo ljubivec. Kot očetu mi je pa težko postavljati na koga srečo moje hčere. Življenje stavi svoje zahteve. Če bi bil bogat, bi se niti trenutka ne pomisljal in bi vam izročil svojo hčer. Če bom živel še deset let, mi bosta oba hvaležna. Vsakemu posebej voščim svojo srečo.

Mihael je sklonil glavo. Nina je pa zakrila svoj obraz z rokama.
— Stopi sem, hčerka — je nadaljeval grof z mehkim glasom, stopil je k nji ter jo objel. — Menda sedaj sama izprevidis, da je ta zveza nemogoča.
— Ne, ona ni tega izprevidela. Pozabila je na njegove dolge in ni mislila več na tristoletno frankov. Ni več ni mislila, da sta grad in gozd v nevarnosti. Vedela je samo, da ljubi Mihaela in da ne more brez njega živeti.
— Ti torej nočeš? — je rekla očetu. — Dobro torej, se bova pa poročila brez tvojega dovoljenja.
— Toda otrok — je začel ugovorjati grof.
— Da, kljub temu se bova poročila. — Dobro, le dogovorita se z gospodom Saverne glede moje poroke, le vse pripravita, toda ko bo napočil odločilni trenutek, bom rekla "ne". In če na vsak način hočeš imeti škandal, oče, ga boš imel. — Oprostite mi, ker tako govorim, toda če hočeš imeti škandal, ga boš imel. — Priščem ti, oče. — Ali hočeš usmrtiti mene, svojega lastnega otroka? Imej vendar nekoliko usmiljenja z menoj. — Usmili se me, če me že ne moreš ljubiti.
— S teboj ne morem biti usmiljen — je vzkljnil grof jezno. — Praviš, da te bom usmrtil, če ne dovolim, da se poročiš z gospodom Valinom? — Kaj pa ti? — Kaj boš pa ti storila, če se poročiš žnjim? — Ali prav nič ne misliš na to, egičstka? Ti nimaš nobenega srca, in kar je še slabše, ti nimaš nobenega ponosa. — Vzemim ti, da nisem mislil, da se pretaka po žilah moje hčere tako kmečka kri. — Prosim vas — je vzkljnil grof ter se ves tresoč obrnil k Mihaelu — bodite toliko pametni in vi odstopite. Srečo dvoje stvari si morate zapomniti: prvi, da vas zelo spoštujem in drugič, da vam svojo hčer samo za to ne dam, kar mi branijo sedanje razmere. — Pojdite gospodu Saverne in se pomirite žnjim. — Vi lahko rešite celo sporno vprašanje. Možu, ki mi bo pripravil največjo srečo, bom s ponosom segel v roko.

— Hvala vam, gospod grof — je odvrnil Mihael in dvignil glavo. — Sedaj razumem vaš odpor in vem, da je upravičen. — Zali mi je, da je v današnjem času revščina madež, katerega ni mogoče izbrati. Ker je pa edina pot, po kateri lahko dobim gospodično Nino, bogastvo, bom skušal postati bogat. — Prepričani bodite, da ne bom od svojega strica ničesar zahteval. Prepoznajevalo bi bilo zame, zahtevati kaj od človeka, ki je moj tekmeč. Če ga bom kaj prosil, ga bom prosil kot strica ne pa kot tekmeča. — Prosil ga bom, naj mi pokaže pot do bogastva. On je v teh ozirih veliko bolj izkušen kakor sem jaz. — Navsezadnje, gospodična! Bodite prepričani, da vas ne bom nikdar pozabil.
— Kdaj se vrnete? — je vprašala deklica ter začela jokati.
— Kakor hitro bom dosegel ono, kar želim. — Upam, da se bom že nocoj sestal s svojim stricem, če pa nocoj ne, pa gotovo jutri.
— Dobro srečo! — je zaklical grof in mu prijateljsko stisnil roko.

Služabnik je naznanil gospodu Saverne, da ga čaka njegov tajnik v predsobi.
Gospod Saverne je vztrepetal, toda hitro se je ojunail ter zapovedal, naj vstopi.
Na prvi pogled je spoznal gospod Saverne, da je njegovemu nečaku vse jasno. Neumno bi bilo tajiti ali prikrivati.
— Ali ti je kdo brzojavil? — ga je vprašal osorno.
— Da, stric!
— Ti si torej izvedel, da sem zasnubil gospodično Montberthier?
— Da, to sem izvedel.
— Toliko boljše, fant, potem mi že vsaj ni treba na široko razkladati.
— Po teh besedah je sklenil Saverne roki na hrbtu in se začel izprehajati semtertje po sobi.
Mihael je bil zelo presenečen. — Mislim, da bo njegov stric v zadregi, namesto tega je bil pa še bolj ponosen in osoren kot ponavadi.
— Stvar je torej resna? — je vprašal mladenič s pridruženim glasom.
— Vi mi hočete torej odvzeti Nino, kljub temu, da veste, kako zelo jo ljubim.
— Fant, meni se pa zdi, da mi jo hočeš ti vzeti. — Tudi tebi je menda znano, da jo obožujem.
— Jaz sem se prvi zaljubil v njo in sem jo hotel prvi zasnubiti. Jaz sem vas seznanil žnjo. — Če se boste poročili z njo, boste v mojih očeh najnesramnejši človek.
— Kaj? — je zakrlical Saverne. — Ti si nesramen, fant, ti, in nihče drugi!
— Če sem nesramen, je to vaša zasluga.
— In tvoja zasluga bo, če ti pokažem vrata. — Poberi se, poberi se in sicer zelo hitro!
— Toda, poslušajte, stric!
— Jaz sem že veliko in preveč slišal, ljubi moj nečak.
— Kakšen mož ste pa pravzaprav? — V Anglijo ste me poslali samo da ste mi lažje ukradli nevesto. Sedaj, ko sem pa tukaj, zahte-

vate, da se ne smem tožiti in da vam ne smem ničesar očitati. — Vi ste znoreli, moj ljubi stric. — Ali res ne veste več, kaj delate? — Ko sem odpotoval, ste mi s častno besedo zagotovili, da hočete mene in gospodično Nino osrečiti. — Ali imenujete to najino srečo?
— Da, poba, s tem si jaz predstavljam srečo. — Nino bom že jaz osrečil, stokrat bolj kot bi jo mogel ti. — Kar se pa tvoje sreče tiče, pa sam preskrbi zanj. — Zali mi je, ker sem ti šel na roko. — Poveriti sem ti hotel mine v Oise in ti hotel dati petnajst tisoč frankov na leto. Razen tega pa še precejšen del čistega dobička. — In s tem denarjem bi lahko dobil lepša dekleta kot je pa Nina. — Sedaj pa nimaš ničesar, ker si osel.

(Dalje prihodnjic.)

Slavne stave iz preteklih dni

Pristašem stav v dobrih starih časih bi se zdele današnje stave malenkostne in uboge glede iznajdljivosti. V prejšnjih časih so bili ljudje, ki so sklepali drzne stave, veliko bolj pogosti ter kazali več originalnosti in domisljivosti. Strasti stavljanja so se v prejšnjih stoletjih udajali visoki in niki in seznan najbolj slaviti stav bi napolnil celo knjigo.

Kraljica Elzabeta je bila zelo udana stavam in stave, katere je sklenila, so se tikale najbolj raznovrstnih stvari. Ob neki priliki je stavila s Sir Walter Raleigh-em glede vprašanja, koliko dima je vsebovanega v enem funtu tobaka. Zažgalo se je funt tobaka ter stehalo nato pepel. Zadevo teže dima se je smatralo za zadovoljivo določeno potom eksperimenta, dasiravno bi se današnji šolarček smejel taki metodi ter jo proglasil za varljivo.

Klasičen vzgled drznih staveev nam nudi mlad človek, ki je stavil veliko svoto denarja, da bo stal celo dan na londonskem mostu ter ponujal srebrnike naravnost iz noverne zapenjice, ne da bi dobil niti enega kupca. Dobil je stavo.

Kratka suknja, katero nosijo danes možki, je baje posledica stave lorda Spencerja, ki je bil v osemnajstem stoletju meroda jen glede mode. Stavil je, da se bo kmalu splošno prevzelo suknjo kateri bo odrezal skrice. To se je dejansko tudi zgodilo.

Sredi osemnajstega stoletja je imel angleški kralj Jurij II. gluhača, nekega Heideggerja, kojega grda znanost je bila znana po celi kraljevini. Kralj sam je stavil, da ni mogoče v celnem Londonu najti bolj grdega človeka kot je Heidegger. Več tednov je poteklo, predno se je našlo kandidata v osebi neke stare babnice in sklicalo se je komitej umetnikov, da določijo, kdo izmed obeh je grši. Heidegger, ki je bil kakodobrosrčen narave, je pristal v tekmovanje. Sprva so hoteli sodniki prisoditi palmo zmage stari ženi, a eden izmed njih je predlagal, da je le njen grd klubok, ki ji daje prednost pred Heideggerjem. Klubok so nato postavili na glavo Heideggerja in v poslednici tega je bila tako čudovita, da je bil takoj proglašen od sodnikov kot najbolj grd človek v celnem kraljestvu.

Slovanska božja služba na Reki.

Reka spada s celo senjsko škofijo med one kraje kjer se maša sme "glagoljati", to je služiti v staroslovanskem jeziku. Vredni reški kapelan dr. Juretič si je za narodni blagdan dne 5. julija izposloval cerkveno dovoljenje glagoljati in hrvatski pridigovati. Reški župan pa je o tej nakani telefonsko obvestil policijo in guvernerja in malo je manjkalo, da Juretič niso zaprli. Čuje se, da so pri tem hrvatski frankovci imeli svoje prste vmes na škodo slovanske stvari. Naravno, da je madjarsko-italijanski listič "Il Popolo" pisal proti glagolici. To nje-

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojtkom v Clevelandu naznanjamo, da je

Mr. ANTON BOBEK
vedno v našem uradu na 6104 S. Clair Ave. ter sprejema naročnino za Glas Naroda, kakor tudi za koledarje, ki bo v kratkem dogotovljeni. Mr. Bobek rojakom v Clevelandu toplo priporočamo. Upravištvu Glas Naroda.

NAZNANILO.

Rojakom v državah Kans. in So. Ill. naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. OTTO PEZDIE,
ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravovredna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu.

govo pisanje pa je razljutilo reške Italjane: poslali so deputacijo in Hrvatoma izjavili, da se z ono pisarijo ne ujemajo in da naj v njej ne vidijo tolmača italjanskega javnega mnenja.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdaj demokraciji, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji". priobčenem

Kdo je zakrivil vojno, ki divja že peto leto? — To vam pove princ Lichnowski, kojega spomin: so objavljani v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1919. Na ročite ga hitro!

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je dne 10. novembra, previden s sv. zakramenti, v Gospodu za vedno zaspal naš prijatelj in sobrat

FRANK BANKO

v najlepši dobi svoje starosti 30 let. Pokojni je bil doma iz vasi Loke, Možirje, Sp. Stajersko, potomče Šumanov. Rojen je bil 1. 1888. V Ameriki je bival 8 let. V starem kraju zapuščal očeta in mater, brata in dve sestri, svojo izvoljenko in 7 let starega sina. Pokojni je bil bolan 7 dni za špansko influenco in pljučnico. Umrl je v Alexian Brothers bolnišnici. Pokopali smo ga dne 12. novembra na katoliškem pokopališču sv. Petra in Pavla v St. Louisu, Mo.

Pokojni je bil dober član dveh podpornih društev, namreč sv. Alojzija št. 87 JSKJ, pri katerem je bil večletni zapisnikar in samostojnega društva Elinost.

Lepa hvala družinoma, ker sta privedla lep pogreb in darovala krasne vence v slavo. Lepa hvala tudi vsem prijateljem, kateri so darovali krasne vence ter ga spremili k zadnjemu počitku. Posebna hvala pa Rev. Jožefu Kampare, ki je obiskal pokojnika ob čisu boleznih ter ga spremil k zadnjemu počitku.

Pokojni je bil dobro poznan in priljubljen med tujakšnjimi Slovenci, kar je pričal njegov pogreb. Počivaj v miru, dragi sobrat in prijatelj, lahka naj ti bo vobodna ameriška zemlja!
Žalujoči ostali:
Društvo sv. Alojzija št. 87 JSKJ.
Lonis Praprotnik, tajnik.
St. Louis, Mo., 19. nov. 1918.
(23&28—11)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom in znancem, da mi je umrla mati

ANTONA POGORELC.

Pokojni je bil star 27 let. V Ameriki je bil 8 let. Doma je bil iz Žimarše pri Sodražici. Bolhal je 10 dni na pljučnici in vročinski bolezni ter umno zaspal v Gospodu 16. novembra ob 10. uri zvečer. Pokopali smo ga na katoliškem pokopališču 18. nov. v Hibbingu, Minn.

Banjki je pripadal k društvu sv. Janka Krstnika št. 112 JSKJ. v Kitzville, Minn. Takaj zapuščal mene žalujočega ženo in 2 nedonarsta otroka, eden star 2½ leta, drugi pa 4 mesece; tu na Kitzville zapuščal tudi žalujočo sestro, eno pa nekje v Chicagu; v starem kraju očeta, sestro in enega brata.

Srečno se zahvaljujem mojim bratrance in Franku Spodniku, možu njegove sestre, ki so mi stali na strani v teh žalostnih urah. Še enkrat srčna hvala vsem skupaj!

Tebi pa, nikdar pozabljeni mož in oče, naj bo lahka ameriška zemlja, v miru počivaj!

Žalujoči ostali:
Annie Pogorelec, soproga.
Annie, hčerka. Tony, sinček.

Upravištvu.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da mi je umrla moja žena oz. mater

ROZI ŽLAJPAH, roj. SAMEC,
dema iz fare Struge na Delenjskem, stara 37 let. Umrla je za influenco. Tukaj zapuščala mene žalujočega moža in 4 otroke, stare 16, 10, 7 in 1 leto.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem, ki so nas obiskali ter tolažili v tako težkih trenotkih in jo spremenili na pokopališče. kakor tudi za podarjene vence.

Ranjka je bila pri društvu Slovenske Dobrodelne Zveze šte. 6 Slovenski Dom.

Lodi ji lahka zemljica, v miru naj počiva!

Žalujoči ostali:
Frank Žlajpah, soproga.
Frank, Stanislav in Albert,
sinovi.

P. O. Box 85, Enclid, Ohio.
(22-23—11)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam prijateljem, znancem in sorodnikom žalostno vest, da je dne 9. novembra ob 8. uri zvečer po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v Gospodu zaspal moj ljubljani sin, oziroma brat

JOSEPH GERMIC.

Dne 7. novembra je šel zdrav in vesel gledat demonstracijo, ki se je vršila glede vesti o miru ali končani vojni, toda komaj je prišel na lice mesta, že se razletel bomba, ki je zahtevala 4—5 žrtvi; žal, da je bil tudi on med njimi in ga poškodovalo tako nesrečno, da je 2 dni kasneje umrl v bolnišnici.

Rojen je bil v New Castle, Pa. Star je bil nad 16 let in prav mirnega in dobrega značaja. Najtežje je, ker mi je kruta smrt pred letom in pol ugrabila moža in sedaj pa še najstarejšega sina.

Tem potom se najsrčneje zahvaljujem tistim, ki so me tolažili v času izgube sina. Lepa hvala rojakom iz New Castle za krasne vence, kakor tudi Slovincem iz Fairrella za kresni vence, posebno pa nekaterim mladeničem, ki so čuli poleg njega. Iskreno se zahvaljujem družini Zerial iz Clevelanda za prekrasni vence in tolažbo. Hvala tudi vsem tistim, ki so ga spremili k večnemu počitku 12. novembra.

Ti, dragi sin in brat, pa sladko spavaj v ameriški zemlji! Bog dā, da se enkrat vidimo nad zvezdami.

Žalujoči ostali:
Uršula Germik, mati.
Mary omožena Okorn, sestra.
John, Frank in Martin, bratje.
1022 S. Jefferson St.,
(22-23—11) New Castle, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da mi je umrla soproga

JERA MATKO.

Ranjka je šla dne 8. novembra zdrava in vesela spat. Zjutraj je šla peč kuriti in je polila z oljem ter podžgala. Toda na nesrečo olje v kanvi se je vnelo, kanvo razneslo, goreče olje jo je pobrizgalo, da je naenkrat stala vsa v plamenu. Dobila je tako hude poškodbe, da je še samo 24 ur žive la, naka je v strašnih bolečinah umrla.

Ranjka je bila doma z Otoka, fara Bočna na Spod. Stajerskem. Rojena je bila 31. decembra 1892. Tukaj zapuščala mene žalujočega soproga, dva otroka, eno sestro in brata, ki je pri vojaki, v starem kraju pa 3 sestre, očeta in mater. Pokopali smo jo 12. nov. na katoliškem pokopališču St. Brendan's v Elkinsu, W. Va.

Na tem mestu se srčno zahvaljujem vsem, ki so mi kaj pomagali in tolažili v urah žalosti: te raznjko spremili na zadnji poti. Priporočam jo vsem v blag spomin.

Tebi, nepozabljena soproga in mati, bodi lahka zemljica in v miru počivaj!

Žalujoči ostali:
Frank Matko, soproga.
Frank in Victor, sinova.
Harding, W. Va., Box 66.
(21-23—11)

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ZELE, 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. 1, Bononga, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, oziroma njih uradniki so nujno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštah, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarante Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Nov socijalističen tednik

"Novo društvo" je začel v Zagrebu izdajati Vitomir Korač. Korač zastopa stališče narodne koncentracije Jugoslovanov in skupnega dela z nacionalističnimi strankami. Njemu nusprotna struja ki izdaja "Pravdo", tava brez programske jasnosti sem in tja.

Sedaj, ko ste zadostili svoji dolžnosti glede četrtga posojila svobode, kupujte vojno-varčevalne znamke.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srecem naznanjam vsem prijateljem, znancem in sorodnikom prezalostno vest, da me je za vedno zapustila moja soproga

AGNES JUSTIN, rojena URBAS.

Po kratki epidemični bolezni influenci je za vedno zaspala dne 16. novembra, stara šele 17 let; torej v najlepši dobi svojega življenja je zapustila mene žalujočega soproga, starše in tri brate. Pokojna je bila rojena v Calumetu, Mich. Bila je članica društva "Zdrani se, trpin" št. 265 SNPJ, katero ji je položilo krasni vence na njen nrtvaški oder in jo tudi spremilo k zadnjemu počitku dne 19. nov. na katoliško pokopališče v Cecil, Pa.

Iskreno hvalo izrekam vsem soratom in prijateljem za njih požrtvovalno delo za časa bolezni, kakor tudi vsemu občinstvu za tolažbo ob žalostni uri. Lepa hvala tudi društvu št. 265 SNPJ. za prekrasne vence, kakor tudi vsem soratom, prijateljem in znancem, kateri so jo spremili k zadnjemu počitku.

Tebi, draga soproga, oziroma hčerka, bodi lahka svobodna ameriška zemlja, na kateri si zagledala svetlo tega sveta, počivaj v miru in večna ti naj ti sveti!

Žalujoči ostali:
Pavel Justin, soproga.
Neža in Martin Urbas, starši.
Martin, Janez in Jožef, bratje.
Southview, Pa., 20. nov. 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjam žalostno vest, da je umrla moja hči, oziroma mati

MARIJA SIRK,

sedaj omožena JABLANOVSKI, dne 30. oktobra v starosti 22 let. Tukaj na Penn Station, Pa., zapuščala žalostnega soproga, 3 otroke v starosti od 6 tednov do 2 let in pol ter mater. Oče ranjke je umrl nekako pred štirimi leti.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem za darovane vence, kakor tudi vsem onim, ki so se vdeležili pogreba in me tolažili v tem žalostnem času.

Tebi pa, draga hči, soproga in mati, naj bo lahka ameriška zemljica!

Žalujoči ostali:
Edmund Jablanovski, soproga.
Edmund, Frederick, Mary,
otroci.
Anna Sirk, mati.
Penn Sta., Pa., 20. nov. 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srecem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem, da sta nam umrla dva sina, oziroma brata

JOSIP in STANISLAV KIRN.

Prvi je umrl dne 11. novembra v starosti 6 let. Drugi pa 20. nov., star 2½ leta. Oba sta bila člana Mladine JSKJ, društva sv. Pavla št. 116 v Delmontu, Pa.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem, kateri so nas obiskali v bolezni in snrti najinih ljubljnih otrok.

Žalujoči ostali:
Joseph Kirn, oče.
Therese Kirn, roj. Slabe, mati.
Josephine, Rosie, Angela, sestre.
Eddy, brat.
White Valley — Delmont, Pa., 20. novembra 1918.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKE
GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn

avenue
Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljena akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam se zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ter znam slovnsko, sate vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skusi 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma saneti na mene, moja skrb pa je, da vas popoln